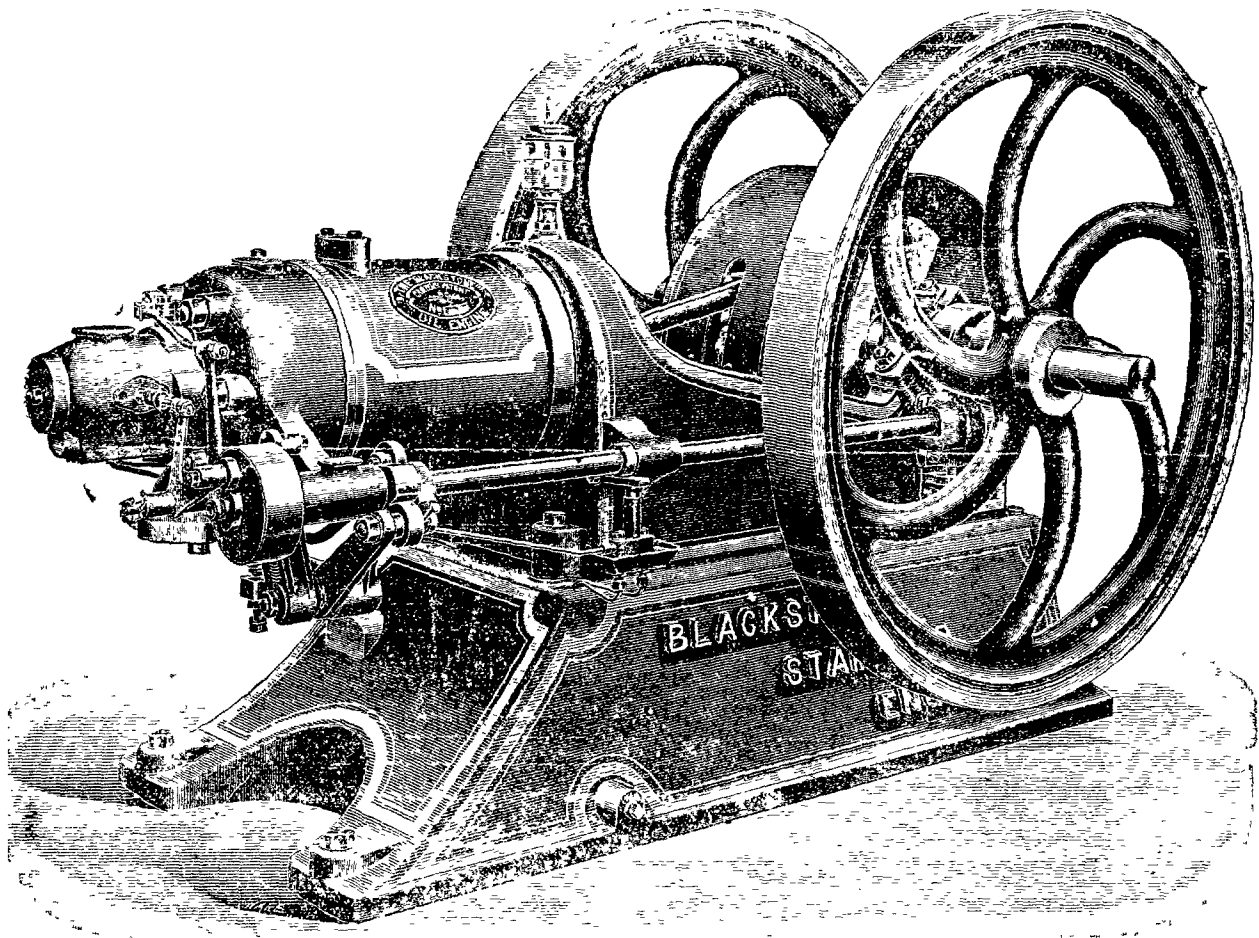


ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VO. 6. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 12 వ తేది శుక్ర వారము NO. 210  
 సంపుటము. ౬ సీ థా థి నా మ స ం వ త్స ర మార్గ శి ర మా స బ హు శ కంచమి ౯. నంచిక ౨౧౦



## బ్లాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కిరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిల్ మున్నగు చమురుల నుకయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయఁబడెనది.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన విపరములకును ధిరంకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజెంట్లు:

మార్షలు నన్య & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లావోరు, లంబాపూరు.

## అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి చాలతమోతమున నయముగును.

మలభ వెల 0-8-0 అణాలు.



మోహినితైలము రు 0-12-0  
 తామర తైలము 0-6-0  
 దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అయ్యో, కోర్టుకు సంబంధించిన ప్రకటనలన్నియు చాల జలుగు అక్షరములతో యేమియు తెలియక వ్రాయుచున్నారు. అటువంటి ప్రకటనలలో అక్షరము పొరబాటు కలిగినను వ్యవహారము చెడుచున్నది. కావున దయచేసి ప్రకటనలను సంపుటముగ విడివిడి అక్షరములతో వ్రాసి కంపెనీయెడల చాల కృతజ్ఞులము. లేని యెడల తక్కువ తడకలై ఉపయోగము లేని ప్రకటనలై వ్యవహారపు సంగతులను వివరముగా తెలుపజాలవు. కొన్ని సమయములందు సకాలమునకు తమ ప్రకటనలను వేయజాలక తీర్చివేయవలసి వచ్చుచున్నది.

వ్యవస్థాకరుడు.

## తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు

దర్శి 1-8 అ. 6. 12-8 రు. 8-8. 10-8 రు. 25.

చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమునకుంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట ఆయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన నైద్యము:—1. మందు లోచనములలోనికి పోషమును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ చేయవలయును.

గుర్తులు:—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసీకారుట, పెండుకలు ఉడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేని కఠినమంట వ్యాపించి నిద్రపట్టని పరిస్థితులు.

అమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి, మద్రాసు.

## ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 18-0-0  
 6 మాసములకు 9-0-0  
 3 మాసములకు 4-8-0  
 1 మాసమునకు 1-8-0

## ఆంధ్ర వారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 8-0  
 6 మాసములకు 4-0  
 3 మాసములకు 2-0  
 1 మాసమునకు 1-0

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మశాస్థిని మును నాటిన ఆంధ్ర జాతిచిరవలయును. వెల 0-4-0 పోష్టిక కలుగును. సంగ్రహమునకు మార్గ మిందుజాతులైనది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

# అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేచారిగ రి హాయిలకు కొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడినను.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. క కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అందమైన 1920 క్యాలండరు

తానురత్నలము పండ్లపాడి మోహినితలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 డబ్బి 1-కి 0-2-0 సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైత్త్యము, పక్షిశము, రొమ్ముకషేళము, తలనొప్పి, వాయువుకొప్పలు, పోట్లు, జ్వరములు, పిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా వెల రూ. 0-8-0; డబ్బె 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి, 6, తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.



మిక్కిలి ఉత్తమమైన యిండియా తేనెయనగా మోహనకు చలనకలుగుట గల మా క్యాలండరులకు ధారాళముగా మోహనమును కలపెందుకలం గరితమృతముగా మోహనమును చుండుటకును ప్రతిస్త్రీయైన స్త్రీత్రుతమైన ముఖముగా

## కామినియా ఆయిలు (తేనెనూనె)

తలవెంట్రోలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి నూతన ముఖముగా వెలుగుటకు తగిన శక్తి లభింపజేయుచు కలవు. చుండుట సోగొట్టును. ఇతరములకు కట్టు వంటి మెత్తద ము కట్టును. మెదులనకు చాలవచ్చునను కలిగించును. కని మెండ గుండులను కట్టిన కలగు మాత్రమును సోగొట్టి నూతన ముఖము కలిగించును.

కామినియాఆయిలు కలనూనె లన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును కట్టుటచే మహోపకారము సేసవలసింది.

తేది. 1919 వ సంవత్సరమునందు.

వెల 2-కి డబ్బి 1-0-0 వి. పి. ఛార్జి 0-5-0 అనగా, మాడులు 2-10-0 వి. పి. ఛార్జి 0-12-0 అనగా,

సోపానెట్టు:

ఇంగ్లీషునామము డ్రగ్స్ అండు కెమిక్సు కంపెనీ,

(D 126 W 100)

155, బామ్మమసీదు, బొంబాయి.

## అష్టాంగ మెడికల్ స్టోర్సు లిమిటెడ్

పోస్టు ప్రీమారు (కొద్దికా స్టేట్.)

శోషకశోభక రక్తమును కలిపియు చేయుటయం దనమూన ముగు పేరుగాంచినది.

ఆశలేదని వదలుకొద్దుట వ్యాధులుకూడ తక్కువ కుదురును.

వెల డబ్బి 1 కి రు. 2.

Correspondence to be in English  
Ashtanga Vidyasali Ltd, Chemists & Druggists.  
P. O. TRICHUR. Cochin State.

## నమ్మకము బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులను వాటిని యిచ్చిన వుచ్చుకొని వైకూ ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైరాబజారు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను సమైన ధర లతో తయారుచేసి విక్రయించుట వలంబడును. తయారుచేసిన వాటిని ఆతిథియుగా ఆర్థరుమేరకు తయారుచేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి ఆర్థరుమేరకు నగలు తయారుచేసుకొన్నవారికి మానవ్యముగా తెలుగును. (649-1842)

## మలయ చందనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు దోహదము,



చక్కను లేదు. పిడికాకితో తనిలేదు ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మాడు విధముల నెకరోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. అనేక రాజకటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప ఔషధము. వెల డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.

## పంచంగము

రాత్రుసంవత్సరము, శ్రీపాదవారిది. అనేక

ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0.

నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పంపబడవు.

(1251) గంధర్వపార్శ్వనీ, రాజమండ్రి.

## చరిత్రకారుల కొక సూచన

ఆంధ్రప్రదేశ్ కి 3 వ భాగము మొదటి భాగములో కొండవీటి రెడ్డు యాక్రింగింధియుగ రాజ్యము పాలించినట్లు వున్నది. (1) పేదభూపాలుడు క్రీ. శ. 1820-50 (2) అనభోత భూపాలుడు 1850-62 (3) అనభోతరాజు 1862 - 80 (4) మహారాజరాజు 1890-1400 (5) కొండవీటి పేదరాజు 1400-1420. (6) రాచవేదము 1420-1424.

రాచవేదపు పూర్వయుగాద్యులవారి వేదమునూ క్రితకారకమునూ వారెవరు వారెవరు యాక్రింగింధి కలదు. (1) పేదభూపాలుడు 1828 1840 (2) అనభోతభూపాలుడు 40-70 (3) అనభోతరాజు 1870-82 (4) మహారాజరాజు 1892-1898 (5) కొండవీటి పేద రాజు 1898-1914 (6) రాచవేదము 1824-1828.

ఈ రెండు విధముల పేదరాజు కాలాన్నియు గరికాదరి యాక్రింగింధియాలకు తేలికైనది. ఇక యనభోతరాజు కిన్నాన చంద్రవసుదేవాయి వున్నది వాగదేవరాజ్యముల రాజ్యావారీ (గుంటూరుజిల్లా ప్రదేశ్కోట అనురావతి) వసుద (రావన్నాజిల్లా వారు ( నామ్మాడు) ఆగ్రహారముగా సేసుకొనియున్నది. ఆగ్రహారముల వివరములు:

శ్రీరంగరాజు అ. వేదమునూ క్రింద వివరములు వా: 88 ఏడ్లు-శ్రీమహావేదమునూ 85 ఏడ్లు, రెడ్డువారికి బంధులైన వారు. శ్రీవత్సనీ జనాభ్యుదయ కాళి వాహు: శేషవత్సంబులు 1815 వత్సమున స్వామిగారి చంద్రమావేదమునూ శ్రీమహావేదమునూ వైకాభ్యుదయ పాల్వూ సోమవారం చంద్రమావేదము- శ్రీమహావేదము అనభోతమునూ రెడ్డి పురవారిరాజు భూపాలుడు వా: మహారీ చంద్రమావేదము వా: భూపాలుడు ఆగ్రహార సంకల్పము: శ్రీమద్వజ్రయాలకు వచ్చుచును ఆగ్రహారము వా: ప్రతిగ్రహములూ నిగతులైన వారు సోగొట్టెను అందరికీ కొలవాలు వున్నది వాగదేవరాజ్యము చతుర్వేద మున్ను ప్రతిగ్రహములూ వా: చంద్రమావేదము గ్రహములూ సర్వగ్రహములూ చంద్రమావేదము వున్నది వా: మహారీ వా: ..... అను రెడ్డి-వైకాభ్యుదయ చంద్రమావేదము

ఈ వున్నది వాగదేవరాజ్యము వంశము లిప్పుడాయూర గామియారికావలె వున్నాను. ఈ కామియారిలు అనభోత మహారీయుల బాంధువులను తెలియజేయుచు. చరిత్ర తెలుపుచున్నట్లు అనభోత రాజ్యముల వారంధియును మహారీగారి బాంధువని నిర్ధారించుచున్నది. అనభోతని మరణము క్రీ. శ. 1890 కే, సరిపెట్టిరి ఈ వాగదేవరాజ్యము 1898 వు. కామిన రాజ్య భారము వహించినట్లు తెలిసినది. ఈ కామినా వారంబులు క్రీ. శ. 1898 లో అనభోతము మహారాజాధిరాజు చక్రవర్తి భూపాలుడై వున్నట్లు మహారీగారి రెడ్డి యుగరాజై ముండినట్లును తోచుచున్నది. మహారీగారి వంశము చక్రవర్తి నిగమాది గ్రామములకు నుద్దండ కొలవావారిది వివరములతో గ్రహించుచుండినట్లును నూపించుచును. రాజా చంద్రమావేదము రాజాధిరాజు వారికి ను అనివాహినియు నని తోచినది. వివాహముల భర్తవేయించుచును.

ఈ కామినా వారంబుల అనభోతచరిత్ర గమనించి వృద్ధిగావించి చరిత్రకారుల ప్రార్థించుచున్నాను.

మల్లాది వెంకటనాగభూషణం, జంపన.

ఈమారి అనభోతరాజును కమూర్తముగునుందు.

ఇది మిగుల విచిత్రమగు మును. దీనిని 15 తే 20 దినముల విడువక నేనుచుటవలన ఉప్పుము, తేయము, క్షేద్యులొగము మున్నగునవి, అయితరముగాను లేక దీర్ఘకాలమునంది యుండినను నమ్మకముగా వుండుచును.

దీని వెల డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.

(1646) Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అంగ్లమున కాక్రొమిషమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనుసరించుటవలన కేరళము వున్నది. ఈ కొత్తమైన పుస్తకము అంగ్లమున వున్నది కేరళ పోస్టుమును పుస్తకములకు ఆయోగ్యమైనది ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇతరముగా పొందుటను. పోస్టునామము మే మే ధరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాసుకోవలెను. (319)

వైద్యశాస్త్ర మునీకంకర్ గోవిందశి,

అంతర్విగ్రహా వైద్యశాలము, 157, బాద్మియూరాన్

# నర్ రెజినాల్డుగారి ఆటవస్తు ప్రదర్శనము.

I  
మ్యూజీయమును వ్రతక.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసంరక్షణమును మనచేతులయందున్న దనియు, యందున్న వస్తువులను యాకాల్మికమున ప్రకాశింపఱుకొనఱుకొనిన మూఁప్రతిని నందఱు మనము వాదించుట "తెల్లవారులభారము" నున్న అభిమానము గల వారల భావములను, రాజకీయ స్థితిగతుల కనుగుణముగ నీ సామ్రాజ్యమునందలి వివిధభాగాలకు సాధ్యమైనంత త్వరతో స్వరూపాలవ్యాప్తిపరచవలెను (ప్రచారించవలెనని నీటి అభిప్రాయము. కాని ఈదేశములోని భార్యులపక్షము వాల్చుచున్నవారు నీటినిగూర్చి యాచించువానికి దోషపోయి, మాంటానూ సంస్కరణములు మన శాగరికోద్యమఫలితము లా? లేక భారతదేశమున గల ఆసక్త్యప్రేరేపకముల యను విషయమున స్వయంపరిచి యున్నది. ఈ సంస్కరణవిధానముననే బహ్యతక్షణముల బహుమదు భారమునుబట్టి యీ నమస్కరణములను కాగలదు.

బహ్యతక్షణము ముంజుకేమన గడించి యున్నది. ఆ దేశపు గర్వము ప్రతిఘటన సంస్కరణ విధానమును వాదించి యున్నది. వీరే ఆచ్యుట అతివాదములకు లేదనియు, నిం దాలోపము జేయు వాదప్రతికలు లేదనియు, బహ్య విద్యార్థులలో ఆసక్త్యప్రేరేపకము, ఆరాజకమును మాటయే గానరాదనియు నిన్ను దేహముగ చెప్పుచున్నది. భారత దేశమున కంతయు వర్తించు సంస్కరణములు బహ్యతక్షణము నకు సుసంకల్పపుటకు గారణ మారేమున ఆరాజకమున, అందోళనమున లేకుండుటయేనా?

రాజప్రతినిధిగారు నూడి సంస్కరణవిధానమును కయ్యుచేయుటకు మాంటానూ గారు భారతదేశమునకు వెదలియొంది. వీరవద్దకు బహ్యరాజకమును వచ్చి తమకష్టములను వివరించిరి. కాని మాంటానూ గారు బహ్యతక్షణమును స్వయముగా బోయి యుండలేదు. మాంటానూ పెన్నుపర్చ సంస్కరణములు ప్రకటితమైపియుట నవి బహ్యతక్షణమున కంతవరకును క్రిందవలెను నో యుచున్నవై (ప్రజలును, ప్రభుత్వము వారును) తమకు అభిప్రాయములను తెల్లపించుట కనక మీయబడునని తెలుపదనది. కావున, బహ్యతక్షణము చేరువరు యైతిని భారతప్రభుత్వము వారలంబించినన, మాంటానూ పెన్నుపర్చ ప్రభుత్వమును మొదట వీని నుద్దేశించలేదని తెల్లము కాగలదు.

భారతసామ్రాజ్యమునందలి యితర భాగాల కీతబడిన సంస్కరణములు బహ్యతక్షణమున కొంతకొంతపుటకు గల భారమును నూహించుట కష్టము. భారతదేశమునందలి బహ్య రాజక వ్యాపించిన ప్రదేశములయందుకంటె బహ్యలో విద్య మూడురే ట్లగోలముగ నున్నది. అంగ్లభాషాభాషను వివిధ వ్యాపించినది. ఈన్నరేవిద్య క్రమముగ నుద్ధరించుచున్నది. మరియు, భారతదేశముఁ ప్రకాశింపఱుకొనిన సోధించు ప్రతి మాలకత్తలను బహ్యతక్షణములేవు ఆచ్యుట జాతిభేదములేవు బహ్యజాతిగా లేకజాతివారు మరలను జాద్దమరలు. మర, సాంఘిక, అభిప్రాయాదినిభేదములు లేవు. కల్లలలో స్వరూపము నున్నది. దేశము భాగ్యవంతులై యున్నదనుటకు నిరర్థకము లందుకంటె నిచ్చుట పన్ను లభియగా నుండుటయే సదస్యము. అట్టివాడయి రాజకీయాధికారమునుగూర్చి మరళములు అందుట సహజము.

ఆ దేశమును ప్రకాశింపఱుకొనినను గో. కుండుటచే వారికి మాంటానూపర్చవిధానము సుసంకల్ప దని చెప్పుచున్నాను. బహ్యలో సంస్కరణోద్యమము భారతదేశమునకు కంటె తక్కువగాలేదు. కాని యాద్యములు మిగిలినవద్దకుల ననుసరించియున్నది. అప్పుడెంతో రంజునయందు జరిగిన సభకు 42 పట్టణములను, 121 పల్లెలను, ఇతరసంఘములు తయరకు ప్రతినిధుల నంపింది. ఈసభవారు బహ్యప్రభుత్వమునకు సూచియలైన సంస్కరణములకు ఖండించి, భారత ప్రభుత్వము నములో బహ్యముకూడ జీవించునలెనని కోరి యుండిరి. ఈ విషయమై యీ దేశములకు దెలియజేయుటకు బహ్యరాజక ములకు వచ్చియున్నాడు లేదనిపక్షముగాను వారికి కత్తి కొలిది సహాయ మొసరించెదనని వాదానము చేసి యున్నాడు. బహ్యతక్షణ ప్రభుత్వముగారు నూదించిన సంస్కరణ విధానపుసంగతి యేమని కొంద రుగవచ్చును. వీరికి బహ్య

ప్రజలంగీకరించిరిని అధికారవర్గమువారు చాటుచున్నాడు కాని వీనిని దేశవల్లములకు తీసుకొనింది. వీనియందలి ప్రభావ లోప మేమన కానననభియందు ప్రజానియుక్త సభ్యులసంఖ్యా భావంకమున్నుక, అందలి సభ్యులలో చాలమంది అధికార లకు లాంగియించువాడుగనే యుండునట్లేమన దింది. (కాదమ్మగారి విధానముగూర్చి బోధలపై శాధారణ యిచ్చుది. పల్లెల యందు రాజకీయమును తెల్లించువారి సేన్యుకొనినదిగా రిందు సభ్యులగు నుండును. ఇది ప్రజాసామ్యముగనే గవవదనవచ్చును. కాని ప్రదక్ష గారు వీనిగూర్చి తెలిపిన వాక్యము లిందలి లోపమును బహుమతిపించెను. "విదేశీ భాషలు యాభివృద్ధిని సభ్యులకు ను దేవచ్చును. కొన్ని సభ్యులకులకు నట్టిగాలే సభ్యులకు నెన్నుకొనిబడుదురు. అని ప్రాదేశికము తెలిపిన వాక్యముల కల్లములు తలంపవలెను. వీనినిట్టి యాభివృద్ధిల లో అధికార పక్షముల రక్షక సంఖ్యాభేదముగ నుండునని స్పష్టము కాగలదు. ఇట్టి విధానము బహ్యప్రజల ఆమోదము కడయవాడని తేరచెప్ప నవసరములేదు. ఆచ్యుట తక్షణము మెల్లమొ రిందు భావముతో నీవిధానము తయారై నది. కావున నీవిధానము బహ్యసామ్యముకల్గెనులని చేతిమీదలి కిలు బాహ్యవర్తన నుండుననుటకు సరియము లేదు.

బహ్యము మాంటానూ పర్చ విధానము ఆవర్తించుటకు చేయి కడయము. ఈ విధముగ బహ్యనియంతల జాతీయం రము నొప్పుచున్నది అల్లకల్లంబులలో యుగి గోవు నని యెవ రును చెప్పలేదు. అట్లు జగము. కాని అసంపృక్తి ముత్రము తప్పక వ్యాపించుక. కాని ఫలితము మనము యందు ఆసక్తి విచ్చును. అసంపృక్తి వ్యాపకములకును నున్నప్పటి కిగి యే గుటుల చేయి కడయము. భారతదేశమున కంతయు నొన గలదిన సంస్కరణములను బహ్యతక్షణము కీమతుండుట ననుజనము కాదు. ప్రస్తుతము భారతదేశమునకు వర్తించు భావములే బహ్యమును వర్తించుచున్నవి. అట్టి స్థితిలో నీ విధేయము నేల మాపకలయనో తెలియవచ్చును. జాయింటు కమిటీవారిలోపమును కవరించెదనని యూహించుచున్నాము. లేనిచో ఆచ్యుట అసంపృక్తి ప్రకటించును.

## II

బహ్యము మాంటానూగారు.

ఇండియా వ్రతకల్లు ప్రాయమున్నాడు. బహ్యతక్షణ రాజ్యాంగ మాచలు జూలై 31 లేదని భారత ప్రభుత్వమువారి కంటపడి వి అనిగా ఇది భారత ప్రభుత్వమువారు కోసిన ఆటు మాముల రికవారిత, మాంటానూ విధానము ప్రకటింపబడిన 14 మాసములకు పిమ్మటకు బంబబడినది. కాని యితర ఆల స్యము చేయుట వలన చాల వచ్చును కలం గలదు. మాంటానూ పర్చ సంస్కరణములు బహ్యము వర్తించరాదను వారికి ఆసక్త్యము లాభిగారి కానవచ్చును. కాని యిది భారత రాజ్యాంగ ములొకిని, పార్లమెంటులకును శాస్త్రములో బహ్యము లాభ కరమో? ఈనూదనకు "బహ్యగజల్లు"లో 28 వేదీకలు కట్టి నది. ఇది యితర వివిధ లేకుండిన బాగుండి యుండెడిది. వీనియందు గాన నగు భారతీయులకు, బహ్యతక్షణములకును గల భేదభావములు నున్నవి విషయములు గూర్చి చిన్నన నున్నాము. నర్ క్రాడును పండివాన్ కృషింపఱుకొని పల్లెట్టి అల్లకల్లములు ప్రామాణ్యము చాటుకొనెను. వీరిసంకుచిర దృష్టి యందులకు గానము.

ఈ విధానమున స్కూల బోధలచే యెన్నుకొన బడిన సభ్యులందును ఈబోధల యందు భాగ్యము చేతిక్రింది వారే సభ్యులగు నుండును. ప్రభుత్వపుపై బాధికారమును ప్రజల కీములాదిని కాపాడెనగాను తెలుపుచున్నాను. లేనిమరల సూతులతో సుఖములను ముంచుట అనవసరమునా? ఇందులకు బహ్యతక్షణములు ఆ ము ప్రాతినిధ్యమును తెల్లపించి యే ముం డిది. ఈ సభవాలు అధిక భాధికార విషయములలోచేయు తిర్మానములు నూదించునని యుండును. గాన ప్రభుత్వమువారిని నిష్పక్షిణిజాలవు. బోధలు, అభ్యుక్తిలము మున్ను చేపు దానికముగ గవవదు. బహ్యలో భాగ్యలభ్యులకు సభ్యులైవలెను, కట్టపరిమలుతుం నుత్తీరి తెండినవారు లేకపోవుట భారతమున తెలుపబడినది. వీరు కలిసి మంచి మార్గము చేయి న్నావలెను. కాని నిజమగుసంఖ్య యుండిన రెండి కలంబు. కాని యేదేశము నందును ప్రజాసామ్యము వ్యాప్తికి గ్రామ్యయేట్లు సంఖ్య పరిగణించబడుటలేదు. లాజు దు బాధి గారు గ్రామ్యయేటులలో ఈ ఆక్షేపణ నిరర్థకము, అనందగ్నము. ప్రాదేశికము వాసులముత్రము కానన సభ్యు, ముత్రమున నిష్పక్ష సంకెసు.

అధికారవర్గమునండి అధికారమును ప్రజాసంగతము చేయవచ్చును అంగుల కుతకరము విధానమును ప్రాతిపక్ష్యము లకు పెరిగినచో చేతిలో నుంచరాదు. వారెరి అభివృద్ధికి సామర్థ్యాదిని చాపుచున్ను, వారు చూడవచ్చు మూర్ఖము ప్రతిమా అరి. స్వరూపాల నా భారత దేశమును బహుమతి వాడు గవవదలవలెను. వీనియందు ననే మి.టో మార్క్సి సంస్కరణములు విఫలత కెండినది. మాంటానూ సంస్కరణములు మోద వీరిపరము చేయబడు నెవల అతి మాన విఫలత నుండుటకు సందేహములేదు. వీని భావము బ్రిటిషు ప్రజల సంగతురా?

# ప్రాంతవారి సంఘము.

నిన్ను సామంతులను సంఘ భవనమునందు చేరవచ్చు చక్కెర కట్టి గుర్తు పెట్టాడు నందలి కార్యముల అనుదిన ఆముతై తాత్పర్యములలో లాడ గోవిందరావుగారు, కేశవ పిల్లేగారి, కేశవ మీనకగారు, సారి సర్వోత్తమరావు గారు, కుమార్తామి కట్టిగారు ఇంకా అనేకులు సభకు వచ్చి యుండిరి.

చేరెయ్యగారు

చేరెయ్యగారు ప్రాంతవారికి—విడి వారెయ్యగారు చెప్పవు కార్యములకంటెమున పక్షమున ఇంగ్లాండును వొచ్చిన ప్రిన్సి మిల్క్లిలి (కేశవనీయు). ఇంగ్లాండునందు కార్యముల కోటకు 8 గంటలకాలమే కడ చేయుచున్నాడు. ఇండియా నందు 12 గంటలు కడచేయుచున్నాడు. ఇండియానందు కార్యముల అనేకకష్టముల పాలగుచున్నాడు. ఈస్టియలన్నీ టిరి ఇంగ్లాండు కార్యములయవలె తెలియచెప్పట అవసరము. రైల్వే బస్ప్రయానా అధికముగా కార్యములకు ఉపయోగించుచున్నాడు. ఇంగ్లాండునందలి ప్రాంతవారి కష్టము ప్రయాణికులయెడ అధికము విధేయత కనబరచును. ప్రాంతవారినుండి ప్రాంతవారి నిబంధనలే అనుసరించుచున్నాడు. ఇంగ్లాండులో ప్రాంతవారిని మాని పాటిటలకు చేరి యుండుటచే ఇక్కడ కన్న అక్కడ ప్రాంత వారీలు కష్టము. అక్కడికన్న ఇంగ్లాండునందు కండక్టరుల రివ.కులు అధికముగా వేతనము లొసంగబడుచున్నవి. కడచి న సమ్యక్ములను రైలు బోర్డు వారు అనుకు రెండుపాటు లు జీతములు కలిగిరి.

ఇంగ్లాండునందు కార్యముల ఒకగొప్పకైగల కక్షగల వారెయ్యగారు. 50 సంవత్సరములనుండి కార్యములు, భవి కులతో బాధించు యుండుటచే క్రమముగా కార్యముల కిన్ని మాట్టలు కలిగిని ఇంగ్లాండునందు కార్యములకేక సంఘము లున్నవి. కార్యములందరు విశేషములు కలవారై పని చేయుచున్నాడు. కావుననే వారికి రాజకార్య నిర్వహణము నందు మాది అధికారము కలదు.

ఇంక ఇంగ్లాండునందలి సమ్యక్ముల విషయమై కొంత చెప్పెదను. సమ్యక్ములకు పూర్వము రాజకారములు, విశేషములు నున్నవి కడగును. వీటిల్ల లాభములేని యెడల కార్యములు సమ్యక్ములు చేయుదురు. అట్టి పద్ధతులను మనము మాడ అవలంబించుట మంచిది.

ఈసంఘములన్ని ను విశేషముగా కలిగి యుండవలెను. ఒక చవున కార్యకర్తల స్థానియలుకూడ ఆవసరము. కా అభిప్రాయము. మీరు డి.ఎంబు 24 వ లేదని తిరిగి సమ్యక్ములు చేయవలెనున్నాడు. ఇట్టి సందర్భమున మీరు యుండు వెళుక బాగుగ ఆలోచించుకొని పంచేములు భావ్యము చేరవలె అధికారులదని నిరూపించి పిమ్మట మీరు సమ్యక్ములు చేయవలెను.

చక్కెర సెట్టిగారు ఆరవమునను ప్రసంగించిరి. కేశవ పిల్లేగారు, రాజకీయ స్వరూపములను సామ్యము కడచి అలవో యుండిరి.

లాజు గోవిందరావుగారు 100 మాసములు చెప్పి పురి కార్యకర్తల సంఘ నిధికి విరాళము పంపిరి.

అతిథులు పుష్పమాలాంకృతులు గావించబడిరి. కందన ముర్రుగలయలో సభ ముగిసెను.

ఇప్పుడు ఇంకా జ్యోతిష కవితాప్రతిభలవారికిని బాధ విండుచున్నది. జ్యోతిషమునందు వాదమున్నది. కొన్నిచోట మరలసంఖ్య చాలనిశేషముగ ఉన్నది. హిందూదేశము ఇర్రాభాగములందలి అంగీకరణముగ లేదు.

వరా—1919 సం॥ డిసెంబరునెల 22-వ తేదితో వాటాబావిరా ముగించబడును.

బెంగాలు జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నిజామా దగ్గర దీని నక లొకటి వాటాను చేయబడినది.

# ది బెంగాల్ ఇన్వెస్మెంట్స్ అండ్ రియల్ ప్రాపర్టీ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పాస్ పె క్ట్స్.

మొత్తము మూలధనము (ఆఫర్ రైజ్డ్ క్యాపిటల్) రూ. 1,00,00,000.

జారీచేయబడినవి (ఇష్యూ) రూ. 25,00,000.

ఒక్కొక్క వాటా రూ. 10 ల చొప్పున 2,50,000 వాటాలుగా విభజించబడినవి. ఈ ప్రకార మియవలయును. అప్లికేషన్ తో రూ. 2-8-0. ఎల్లాలు మెంటుమీద 2-8-0. మిగిలినది అడిగినపుడు వాటా 1-కి రూ. 2-8-0 చొప్పున అధిమము మూడు నెలల కొకసారి ఇయ్యబడును.

డైరెక్టర్లు:—సి. ఆనంద్, డబ్ల్యు. హెచ్. వెల్పులు గారు, సామ్యు. స్ట్రీలు మొదలగు వివిధం హెల్తు లిమిటెడ్ కంపెనీలోను మ్యూజీజింగు డైరెక్టరు తొమ్మిది వారములపాటు.

ఆర్. జి. సింగ్, బి. ఎస్. ఓ. కలర్ క్లబ్ స్ట్రీటు, 2. హెచ్. వెల్పు, కర్తవ్యము 21, టెల్లు కోర్టు నాపును. రాయి బంగి నీవార్ బ్యాంక్ బహుమూర్, సి. బి. ఈ. 27/3 బయతావా కోర్టు కలకత్తా.

జి. ఎస్. గోప్, ఘోష్ కంపెనీలో కర్తవ్యము (మ్యూజీజింగు ఏజెంట్లు)

బ్యాంకర్లు:—సి. వెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్.

సాలిసిటర్లు:—హెర్బర్ట్ కంపెనీ హౌస్.

ఆఫీసర్లు:—మ్యూజీజింగు అండ్ కో, వార్డుస్ ఆఫ్ఫీసు.

మ్యూజీజింగు ఏజెంట్లు:—ఘోష్ అండ్ కో, 12 డల్ హాసీ చవుకు కలకత్తా.

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు:—12 డల్ హాసీ చవుకు, కలకత్తా.

## ప్రాసెక్టస్

ఉద్దేశములు

ఈ కంపెనీ ఉద్దేశము మధ్యతరగతి వారలకును వీరులకును గృహములను నిర్మించి యిచ్చుటయే ఉద్దేశ్యము. వీరి జీవితముమీద భీమా చేయబడును. సామ్యు యిచ్చుటకు బహుళ వీరి జీవితము మీద భీమా చేయబడును. ఈ ఉద్దేశ్యమునకు ఇంటియొక్కయు దానికి జీవన ధర్మయొక్కయు కిక్కురుతో 1 సామ్యును దీపాజిలుచేసి మిగిలిన మొత్తమును ఇన్వెస్మెంట్స్ కు కట్టించి తీసికొనవలయును. ఇట్లు చేసిన నెలకు యిల్లు ఆరేని స్వాధీనము చేయబడును. కంపెనీవారు ఆద్యార్థము చేసిన (వెల్పుబడి వెట్టి) సామ్యుమీద సామ్యు నూటికి 4 రూపాయలకు తక్కువగానుండగ నడ్డిని మరలవచ్చులను ఏమైన ఉన్నచో యిచ్చిన నే యిల్లు స్వాధీనము చేయబడును.

ఉదాహరణము:—పట్టాదారుడు 10,000 రూపాయలకు ఇల్లును కొనడము కొన్న 4000 రూపాయలను దీపాజిలు చేయవలయును. మిగిలిన 12000 రూపాయలకు పట్టాను చేసుకొనవలయును. ఈ 12000 రూపాయల మీద 100 టికి 4 రూపాయల చొప్పున వడ్డీని, మరలతర వస్తులకు కట్టవలయును. ఇట్లు కట్టించిన పట్టా స్వాధీనము చేయబడును. ఎంతోమెంటు కాదు అయినచిప్పుడు గాని చనిపోతేనే కట్టా ప్రాప్తియగుట వలన గాని యిల్లు కట్టావారికి పేరగాని అతడు కోరిక వారి పేరగాని ప్రాప్తియగుట చేయబడును. ఎంతోమెంటు పద్ధతిని గాని జీవితకాలపు పద్ధతిగాని అనుసరించి చేయబడును. (హోల్ లైఫ్) కట్టాదారులకు మరల ఇంటినికలత కంపెనీవారు ఇండ్లకు కట్టించెదరు. ఇప్పు భీమాలు చేయవారలకు గూడ ఆ చట్టప్రకారము చేయవలయు చిన్నదిన్న ఇండ్లకు, బంగారాలను స్వీట్ కామెట్లను గూడ కంపెనీవారు నిర్మించి దానియందై యున్నారు. చాలవంటి చరిత్రానున్నవైదువు గాన ఒకరొకరికి ఒకరికి గృహము లేయదు. ఇట్టి సందర్భములందు కంపెనీలో అధిమము 50 వాటాలనుకొనువానికి ఈ ఉద్దేశ్యము నుండు ఇత్యులకును. స్థల నిర్మియనును చేయవలయు ప్రారంభమున ఎంతో సామ్యు దీపాజిలు చేయవలయు నడ్డి లేటును ప్రతి ఇంటి కియ్యును ఇప్పుడ నిర్మయించుటకు దైర్యమును నడపూర్ణాధికారము గలను. రియల్ ప్రాపర్టీ దీపాజిలు మెంటు రాయిబహుమూర్ బంగివార్ బ్యాంక్

సి. బి. ఈ గారితోను నడుచును. వీరు కంపెనీ వారికి లభించుట కంపెనీవారి నున్నవారు. జి. ఎస్. ఘోష్ గారు ఇన్వెస్మెంట్స్ కు నిర్మాణములలో ఎక్కువ పరిజ్ఞానము గలవారు. ఇతర ఇన్వెస్మెంట్స్ కంపెనీ లలో జరుగు విధముగ హక్కును కను రూపకముగ జేసిన ఈ కంపెనీ వారు లైఫ్ ఇన్వెస్మెంట్స్ కు పని గూడ జేసెదరు. ప్రస్తుతము లైఫ్ ఇన్వెస్మెంట్స్ కు దీపాజిలు మెంటును గూడ వెలకొన్నవారు. వాటాదారులు అందరునుకలసి (ఎక్స్) అడ్డి రియాలిటీని ప్రత్యేక శ్రద్ధావహము జేసి గాని ఇతర దీపాజిలు మెంటులలో అనగా “వైర్ మరైజ్” మున్నగు కాలములలో భీమా చేయబడగ. కంపెనీ జరగలు మ్యూజీజింగు, ఏక్కు ఆరీగను ఇంగ్లీషు ఏక్కు ఆరీ పరిజ్ఞానము గలవారిని నిజములుకు కంపెనీవారు కొనుచున్నారు. ఏక్కు ఆరీ అనగా ఇన్వెస్మెంట్స్ భీమా లెక్కలు బాగుగ తెలిసినవాడు ఇండియా, బర్మా, సింగపూరులో మధ్య కట్టించుటకలసి ఈ విధానము కర్తవ్యము. అత్రు దీక్షును దైక్షును నిర్ణయించు పట్టణములకు గూడ వర్తిం చును. ప్రేమయము లేట్లు కాలసీపద్ధతులకు ఇండియా లో పనిచేయుచున్న ఇన్వెస్మెంట్స్ కంపెనీ నిలంధనల నకునరించి యుండును. వివరములలో విశేషములన్న వాటిని డియిక్టరు “ఏక్కు ఆరీ” యాచనజేసి నిర్ణయించెదరు.

లాభములు

- (1) కొనుటయందును, అభివృద్ధి జేయుటయందును భూములను యిండ్లను నిర్మయించుటయందును నూటికి 50 రూపాయలకు లాభము మించి నుండదు.
- (2) కట్టాదారులకు కట్టియిచ్చు ఇండ్లకుండినాడ లాభము లేదు.
- (3) ఇన్వెస్మెంట్స్ కు నిర్మాణములలో మూలము లాభముకంటె ఎక్కువ లాభము తీసికొని నిచ్చుకొనెదరు. ఎటులకు కమిషను యిచ్చును యుండును, పట్టా దారులకు సంపాదించుచుండును కంపెనీవారు విశేషముగ సామ్యును ఇప్పుడెట్లుకలసి యున్నది. ప్రేమయ వివరములకై అను ఇప్పుడు సామ్యుమెంటులకు తక్కువ: నే చేసెదరు. ఇట్లు మెట్లు కిక్కురుతో క్షీనతకు ప్రతివాదును పట్టాను ఆరీగము తీసుకొనవలసియుండుటచే ఇట్లు చేయవలసియున్నది.
- అనంతరము ఇప్పుడో నూటికి 50 రూపాయలకు కంపెనీవారు మిగిలుచున్నది. వీరులకు వాటాదారులకు గొప్ప దీపాజిలు నిచ్చును నడ్డి.

(4) 1912 లైఫ్ ఇన్వెస్మెంట్స్ ఆక్టు ప్రకారము గతర్ష మెంటు ప్రామిసరీనోటులలో ఇన్వెస్మెంట్స్ నిధికిని మరల సామ్యులకు ఇండ్లు కట్టించుటలను వచ్చు వడ్డీకుండి లాభము తీయబడును. వేర్వేరు విధములగ మొత్తముమీద వెల్పుబడి వెట్టి సామ్యుమీద (వెల్పు దీక్ష క్యాపిటల్) ఆధనము నూటికి 25 రూపాయలు లెక్కవగానుండ కంపెనీకి దీపాజిలు ఆరీగవచ్చును. వైర జెప్పబడివిగాక 1912 ఇండియా ఇన్వెస్మెంట్స్ ఆక్టు ప్రకారము ఇండియా వారతమువారికంద అవసరమును దీపాజిలును జేసిన పినప భూములను భవనములను కొనుట అభివృద్ధి జేయుట కంపెనీవారిచే జేయబడును ఈ దీపాజిలు మెంటులో కంపెనీవారికి ఎక్కువ దీపాజిలు రాగలను కొన్నివివరములయందు నూటికి నూరుగూడ లాభము వచ్చుటగలదు.

డైరెక్టర్లు

కంపెనీలో ఒక్కొక్క డైరెక్టరు తనపేర 250 వాటాలకు తక్కువగానుండగ తీసికొనవలయును. హాజరైన ప్రతిసభకు డైరెక్టరులకు 25 రూపాయ లెక్కబడును.

మ్యూజీజింగు ఏజెంట్లు

ఈమాలైన ప్రేమయములమీద మెంటు నూటికి 5 రూపాయల చొప్పున మ్యూజీజింగు ఏజెంట్లులకు ప్రతిఫల మియవలను. (2) ఇన్వెస్మెంట్స్ దీపాజిలు మెంటుగాక ఇతర దీపాజిలు మెంటులలో నికరఫలాల మీద నూటికి 10 రూపాయలు ఇయ్యవలను.

(3) అత్రుదీక్షును డైరెక్టరులు కాన్వెంట్ చేయకలి నెల 1-కి 1000 రూపాయ లియ్యవలను.

వై వ్యవహారములకు గాను కలకత్తాలో ఈ కంపెనీకి తగిన కార్యాలయమును, రిల్ టెల్ఫోని మ్యూజీజింగు ఏజెంట్లు సమకూర్చెదరు.

కంపెనీ ఆర్టికల్స్ ఎస్సాసియేషన్ 87-92 నూక్రమల నకునరించి కంపెనీవారికిని మ్యూజీజింగు ఏజెంట్లులకు కంట్రాక్టుజనును.

ప్రారంభపుఖర్చులు

15,000 రూపాయలకు మించకుండగ ప్రారంభపు ఖర్చును వదింపుచేయించబడినది. ప్రామోటరుల ఫీజులు య్యురీడ. వాటాల విక్రయములకు ప్రోకరేజి నూటికి 25 కు మించదు.



ఎల్లాటు మెంటులు

క్రమము 100 \* 10 వాటాలకు తక్కువగా  
తుండ కి నివసించి వాటా ఎల్లాటు చేయబడవు. ప్రా  
ప్యెక్టర్, ఏస్సెసియేట్ మేమెండా నిబంధనల  
సంస్థకు కడగి కేళలందు కంపెనీ బ్యాంకర్లు, పాలిసి  
టర్లు లేక మ్యానేజింగు ఏజెంటుల కార్యాలయమున  
గాని పరిశీలించవచ్చు.

వాటాలకు ధరభాస్తు

కంపెనీవారి సమాజాగల ధరభాస్తుమీద వా  
టాలకు ధరభాస్తు సంవలయును. అట్టి భాస్తు పంప  
బడును. కంపెనీ బ్యాంకర్ల పేరగాని, కంపెనీ రిజిస్టర్  
కడగిగాని ధరభాస్తు సంవలయును. ధరభాస్తు సా  
మాన్య ధరభాస్తుతోనే సంవలయును. 10 వాటాలకు  
తక్కువయిన ధరభాస్తు అంగీకరించబడకపోదు. ఈ ప్రా  
ప్యెక్టరుతోనే ఏస్సెసియేట్ సరి లాంటి కలసియుం  
డును.

బంగనీదార్ బెనర్జీ,  
డబ్ల్యూ. హెచ్. థెల్మన్,  
ఆర్. జి. గిరాంగ్,  
సి. హెచ్. స్వేన్,  
జె. ఎన్. థెల్మన్,

1-12-19.

వాటాల బాదితా 22-12-19 నో ముగియను.

ది బెంగాల్ ఇన్సూరెన్సు

అందు

రియల్ ప్రాపర్టీకంపెనీ,  
లిమిటెడ్.

మధ్యతరగతివాకిని బీదవారలకును ఇండ్లను కట్టి  
యిచ్చుటయే ఈ కంపెనీవారి ముఖ్యోద్దేశము. వీరు  
సామాన్య సగదురూపమున ఇన్సూరెన్సు లేకుండగ  
వీరి బీదతమును భీషు చేయబడును. అసలు కిచ్చునట్లు

కి సామాన్య మిగిలిన కిచ్చుటమీద అధమము నూ  
టికి 4 రూపాయల వరకు డివిడెండ్లు కట్టవచ్చును. ఇట్లు  
ఇట్లు రిక్తుతము సాధ్యము కీచుబడును. ఒకరి తరు  
వార ఒకరికి ఇండ్లు ఇవ్వబడును. క్రస్తుతము "లైఫ్  
ఇన్సూరెన్సు" కంపెనీని మాత్రము ఈ కంపెనీవారు  
ప్రారంభించెదరు. రిక్తుతము కంపెనీవారు కా క్షుత  
చేసినవీదకు నెలకొల్పెదరు. ఇది గొప్ప ఆహ్వానముగా  
ప్రముఖుని సాధ్యముగా కట్టి జనముల మ్యానేజరు  
గ అనుభవముగల అంగ్లేయుడొకడు నితమింపబడును.  
ఇండియా, బర్మా సిగోయల్లో ఉన్న ముఖ్యరట్టముల  
పైకికి ఈవిధమున వర్తింతును. ఎక్కడైతే స్థల  
ముల ధరలు చక్కగా పాపునో అచట భూములను  
కొనుట, అచట జరుగుచు వీ మదలభాగము తీయబ  
డును. భూముల అకలగమై వారిని రిక్తుతము, ఇం  
డ్లకు కట్టించియు, ప్రాప్యతమున వాటిలను రిక్తుత  
మున గర్వములు ప్రాప్తి రిపోటులలో  
చేయుటచే గల్గు వర్జీకరించు లాభమును బడును.  
మరియు ముందుకంపెనీకి గొప్పనకట్టును. చాలాభాగం  
ముగియెదరు. 22-12-19నో వాటాలకట్టి ముగియను.

THE BENGAL INSURANCE & REAL PROPERTY Co., Ltd., 12, Dalhousie square, Calcutta.

వి శ తిం త్ర వార్తలు

[తైలరు వజస్సీ]

జర్మనులైన కాధికారులు

లండను, డిశంబరు 15:—జర్మనులైన కాధికారులు తైల  
నునకు కచ్చినదానికి గిర్రు మెంటువారిస్థితి యిచ్చి  
దని తైలనుండి వచ్చి సమాచారమునుబట్టి తెలియుచున్నది.  
మిక్రిమండలివారి నోటులందినప్పటినుండియు వానైనాధికా  
రులందఱోనను మరల పాపునున్నటులున్నది. మిక్రిమం  
డలిదేశముల యుద్ధముతో విసిగియుండుటచేతను, అంతియ  
గాక నైస్యులను తీసినటులు లేక ను, అమెరికా  
సంయుక్త రాష్ట్రముల సంధిసంధిను ఎద  
బెట్టుకొంటుండుటను భావి సంధివరకు ప్రకారము నడచు  
కొని తీరుకట్టు సంయత బలాధికృతిను ఒత్తిడిని గలిగించెదని  
జర్మనులు విశ్వసించుచున్నట్లున్నది. జర్మను ప్రభుత్వమువారు  
జర్మనుకానిక, సంరక్షకత్వమును గూర్చిచేసిన ప్రతిబంధ  
భూయముద్ధుని (ఫ్రెంచ్) యిటు ప్రతికావాయున్నది.  
నిటిజన గాడ్ము ప్రతిదినము దిల్లుచేయుచున్నారనియు, బాం  
బులను చేయుటనుగాడ కిచ్చించుచున్నారనియు, ప్రా  
సంరక్షకదేశములో రెండులకు అధికారులు లుచుబడుచున్నా  
రనియు వాటికి మోర్టాసులు మొదలుగాగల ఆయుధములు  
ప్రార్థిగనున్నవనియుగాడ ఆంధ్రక తెలియబడుచున్నది.

గ్రేటుబ్రిటను వైఖరి.

గ్లాసుగోయందుకన్యసిండుచు బోనర్లాగా డిల్లు చేపిరి  
అధమకుత్తు మింకముండేదరకైన సాధారణపు ఎన్నికలు  
ఆరుగవు. జర్మనీ సంధివరకుల కంగీరించువా అంగీకరించదా  
యను దానికి క్రతుత్తర మిచ్చుచు సంవరకుల ప్రకారము  
జర్మనీ నడచుకొనునట్లే చేయుటకు గ్రేటుబ్రిటనుకు మిక్రి  
మండలి వారికిని అధికారము కలదు సంధివరకులు ఆయు  
లొనికి కన్యకట్టు చేయుటకే గ్రేటుబ్రిటను నైస్యులొని  
కొంతభాగ మింకను క్రాత్రిగా నుంచబడింది.

ఆర్థికకష్టములు

ఎల్ ఇంటర్నాషనల్ యుక్తిక ఇట్లువారియన్న  
ది. అన్ని కేశములలోని ఆర్థికకష్టములకు లోగిండుటకు  
వెంటనే ఏమిసదుపాయములను చేయవలసియున్న దను సంగ  
తిని ఉన్నతసభ వారలోచించుచున్నారు. ఇప్పటిస్థితి నను  
కునుటకు ఆంధ్రవాతీయపు పరవతి క్వరహారము చాలవిశేష  
ముగ సంవలయు నని నూచింపబడుచున్నది. అస్థిరములు  
ఇతరుల సహాయము లే అవసరముగనున్నది. అందును గూర్చి  
వాషింగ్టనునకు వెంటనే కొంతమంది ప్రతినిధుల సంవల  
యును. వివిధదేశములలోని సరకులు భారతముగ మార్పు  
కొనుటకు ఏలగా నుండవలయు నని నూత్రమునా నొప్పిలవా  
రంగీరించవచ్చును.

మిక్రిమండలి వైనిక సన్నాహములు.

ప్యారిసు, డిశంబరు 15:—బ్రిటిషువారు జర్మనీయెడ  
దాల్చి వైఖరి అచంచలముగ నున్నది. మార్పులు పాకు ప్రెసి

డెంటు విల్సన్ గార అధిమకుత్తు అధిమయును సుకేరితి  
అభిప్రాయము గలదు. వైనిక సన్నాహముల వెంబొందిక  
జేయుటకు ఆకమున నైస్యులందు అన్ని విధములకు ప్రయ  
త్నములు నొసరింప బడును. వైనికపు సందడి చాల విశేష  
ముగ నున్నది. ఎన్నియో వెద్ద ఫింగులు వైనిక కుడితరమున  
కంకుబడినవి.

విదేశవస్తువుల నెక్కువగ తెప్పించుకూడ దని  
కాసిండుట.

లండను, డిశంబరు 15:—మూండ్లరు రిఫారసు క్లబ్బువద్ద  
ఉపన్యసిండుచులాయుకు బార్ని గారు విదేశవస్తువుల నెక్కు  
వగ తెప్పించుకూడదనుచు కాసిండుట వందికాదని యొప్పు  
కొనిరి కాని చాకగ విదేశవస్తువులను తెప్పించుకొను అలవా  
టును తప్పించుట కల సన్నాసిం (త్ర వ్యాపా  
ర మతికయించునని యితరు చెప్పెను. స్వేచ్ఛావాదుల తమ  
వాగ్దానముల నన్నియు విడచుకట్టును, దాటియించింబను కక్షల  
వెంబొందిండుటకును, కాతీకు ప్రసన్న ర్యాణము కాటంక తర  
య. కొంతమంది ఈవిల్లు నెక్కువారినే సాధనముగ  
నుకయొగింప జూచుచున్నారు. భూ సంస్కరణములలో  
నెల్ల ను క్రమ మైన దను సంస్కరణముల  
చట్టమును కాసిండు విధండు నకు హామీయూలు  
న, హింయాకేశమునకు స్వేచ్ఛా సంస్థాపనను నొడ గూర్చిన  
మిక్రిమకుత్తును సమస్త విదలింపవలయునని కొందరు చూచు  
చున్నారు. స్వేచ్ఛావాదుల కక్షను మరల బలపరచు సమి  
త్రము క్రతువు లోహారూకతో తరణము తెవరు చూచు  
చున్నప్పుడు వేకమంతటిని మరల విధిజింపవలసిన దని కొంద  
రు క్రతుత్వమువారిని కొలచున్నారు. అందుకలన స్వేచ్ఛా  
వాద మెప్పుడును మంచిది కానేరదు.

మిక్రిమకుత్తు వాడుకు లొసరించిన సహాయము నరకు  
చాల దూరము క్రతంపించుచు నిట్లునరు. స్వేచ్ఛావాదు  
లందును, కార్మికులందును మంచి సామర్థ్యము గలవారంద  
రైక్యముండివలయునని రిన్నిమునుగా రిటివల పాచ్చరించిరి.  
స్వేచ్ఛావాదులకును మిక్రిమకుత్తు వారి కిచ్చి దానంబంధమే  
వర్తిండుచున్నది అస్థిరముగాక యుద్ధాంతము వరకు  
క్రధానమంత్రిగ నుండిన యుద్ధములో నింతిగానవాయ మొన  
రించిన మిక్రిమకుత్తువారి నరకు విడచివెట్టు వాయని యితరు  
ప్రక్షించెను.

మిక్రిమ మంత్రిగవమునకు బదులు మరలెడి రావల  
యునని ఆలోచించిన నేదియు కన్పించదు. వర్జీసాహసమెం  
డుకును పరికరాదనియు; జాతీయైకమత్యత యొక్కటియై బ్రి  
టనును యూరపుకు క్రతంచమంతటిని గాపాడగలదు. క్రతం  
చమును గాపాడుటకు స్వేచ్ఛావాదు లంగీరించి విశవత్వము  
నకు ప్రయత్నించెదరుగాకయని యితరు కొరెను.

క్రవల అభిప్రాయమున కనుకూలముగా గర్వముంటు  
వారు రిల్లును సంస్కరించవలయు నని పార్ల మెంటు సభ్యుల  
లో కొంద అనుకొనుచున్నారు.

వివిధభావర్య  
లండను, డిశంబరు 15:—బ్రిటిషువారి హ్యూనులో ఉ  
న్నత సభవారు సుధిమముల సములలోకి తెచ్చుటనున్నా  
రవ్వించిరి. ఫీల్లు హ్యూను పాకు గారచుటనుండి. వేడు నూడ చర్చ  
ముల జరుగును.

జర్మను "కల్పి మెటలు." నీయునెంచు.  
ప్యారిసు, డిశంబరు 15:—"ఎకోడిస్ట్రీయ" కృతిక  
ఇట్లు వ్రాయుచున్నది జర్మనీ కొక్క అట్టిమెటలు నిచ్చుట  
వలసనే క్రస్తుతమృగి స్థితి తొలగగలదని నిచ్చుటి ఉన్నత సభ  
వారు తలచిరి. అట్టిమెటలు పంతులకు నెవల క్రిందటి జాక  
నెలో తా నేర్చుచుకొనిన ఏర్పాటు లన్నిటిని నడపించుటకు  
సిద్ధముగ నున్నానో పాకుగారు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు వెంటనే సంతకము చేయ వలెదరే మిక్రి  
మండలివారు ప్రాకర్యపు జన్నేయల శాక్రమించెదరని తెలిసి  
నవారు చెప్పుచున్నారు.

గుమ్మానుండి ఇటీవల తెప్పిన సమాచారము.

లండను, డిశంబరు 15:—గుమ్మానుండి ఇటీవల తెలియ  
కచ్చిన సమాచారము ప్రకారము యవ్యములు ఒంగాలోతు  
దిగుర కింకను బోవుచున్నారనియు, దోర్లిట్టు శాక్రమించి  
రనియు తెలియుచున్నది. కచ్చిచుకు మ్య  
దేశమునగాని ముక్రియములోగాని మార్పేదియు లేదు. దక్షి  
గురుమ్యుయందలి బోర్లైవట్టులు వోల్టా తూర్పుతీరమునండి  
దెసికను గారు కాక్సును నైస్యులకులరిమిరి. రెడ్డునైస్యులూట్టు  
రిట్టికు నెదిరి-పగ వారందఱు క్రతువేయుచిరి. రువ్యకులు  
వారిని వెంబడించుచున్నారు. దెసికనే వారి వారు నైస్యు  
లమిదికి బొత్తైకెక్కురి కను బోవుచున్నారు. బాక్లోవుకు  
వాయక్కుకుగ 50 వైక్ల మూమువరకును శాలంటియము  
తరుబుబడిరి. రెడ్డు కియోను ఈకాస్థభాగమును గూడ  
నెరించుచున్నారు. తూర్పు రుమ్మలో రెడ్డులు క్లావుగో  
రాడ్, కెయిగుక్కులను కట్టికొనిరి.

ఇటలీలో అన్ని బోట్లను కాక్సుకు అమరల పని వారంభి  
యిరి తెలియుచున్నది

కొన్న గారు యుక్తజాత్రైప్తర సభుకులన్నిటి (18వం  
చపు) క్రతిరిగగ నెక్కుకొనబడిరి. అరకు నూయూకుక్కులో  
బయలుకరి దక్షిణాఫ్రికాకేగి అచటినుండి మార్పిడిపుకును,  
ఆస్ట్రేలియాకును బోయిమరల ఆమెకా కేగెదరు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు  
1919 డిసెంబరు 13 న శనివారం 5.30 గంటలకు  
ప్రహ్లాదనాటకమును  
వికోరియా పబ్లిక్ హాలులో  
క్ర ద ర్శన మొనరింతురు

## ఆంధ్ర చరిత్ర

1919-వ సం. డిసెంబరు నెల 12-వ తేది

శుక్రవారము

## పాంచాల యాత్ర

పాంచాలదేశము భారతదేశము పుట్టినిల్లు. హిందూదేశచారిత్రమునందు, పాంచాలదేశము తొలిసారి ప్రస్తావించబడినది. నేటికీ, హిందూదేశపు జలశాలలకు, పాంచాలదేశము జన్మభూమి. హిందూదేశపు శూరత్వమును నేటికీ నిలువజేయుచున్నది. పాంచాలదేశము కడచిన సంగ్రామమునకు పాంచాలదేశము తన సర్వస్వమును భారపోసితి. ధనమును, మనుష్యులను విరివిగ సమర్పించి, సంగ్రామ విజయమున కత్యంత సహాయము చేసెను. వివిధ సంగ్రామ రంగములందును, సేక్కులు చూసిన శౌర్య ముద్రతీర్మానముగ నున్నటులు, పాశ్చాత్యదేశము లంగీకరించుచున్నాయి. దేహబలమునందేగాక, బుద్ధివిభవమునందు నూడ పాంచాలదేశము తన ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము జూపగలుగుచున్నది. ఆర్యసమాజ మాదేశమున మొలకెత్తి ఆర్యతేజమును ప్రజ్వలించజేయుచున్నది. వేదముల మహిమను ప్రపంచమునకు చాటుచున్నది. సంస్కృతభాషను పునరుద్ధరించుచున్నది. కేదకధర్మము ననుసరించి, సాంఘికపునర్నిర్మాణమునకు గడంగుచున్నది. క్రైస్తవులను మహమ్మదీయులను సహితము ఆర్యధర్మ ప్రవిష్టులగ నొనరించుచున్నది. హిందూపు లభ్యమతమున ప్రవేశించవలసినయనసరము లేకుండ సందర్శించుచున్నది. కాటకపుబాధను నివారించుటకు ఆర్యసమాజమే పనిచేయుచున్నది. నిన్ను జాతులకు, హిందూసంఘమునం దక్షాప్తమొనరిగి, వారి వేదధర్మ రహస్యము నెఱుఁగుచున్నది. అన్యమతప్రవిష్టుల నెల్లకాలము దూరమున నుంచక, ఆర్యధర్మము ననుసించుటకు చక్కనియవకాళ మిచ్చుచున్నది.

అన్నిటికన్నను జాతీయవిద్యావ్యాప్తిమునకై ఆర్యసమాజము చేయుచున్న సహాయ మమూల్యమునది. హరిద్వారమున గురుకులమును స్థాపించి, ప్రాచీన గురుకులవాసము నాచరణయందు ఘనరద్ధించినది. ఆధునిక ప్రాచీనవిజ్ఞానముల నీ ప్రతిష్ఠాపనము సమైక్యమున జేయుచున్నది. ప్రభుత్వవిధానము నవలంబించక, స్వతంత్రకధర్మ నవలంబించుచున్నది. గురుకులవిద్యార్థులు బుద్ధిబలమునందేగాక, శరీరదృఢత్వమునందునూడ వాసికొనియున్నారు. ప్రాచీన బ్రహ్మచర్యవ్రతదిక్ష నిష్కర్షగ నవలంబించబడుచున్నది. ఇటులనే ఇలండిలోని కన్యామహావిద్యాలయమున స్త్రీవిద్య ఆర్యకధర్మల ననుసరించి గరువబడుచున్నది. విన్నవనంటి ఆంగ్లప్రముఖుడు గురుకులమును దర్శించి, విస్మయముజెంది తనభావములను గ్రంథమున బ్రచురించెను. ఇట్టి విద్యాప్రతిష్ఠాపనను మొదటినుండియు పెంచి పోషించి, దానికొకతై తన సర్వస్వమును భారపోసిన మహాత్మా మున్నరాముగారు సర్వసంగపరిత్యాగియై యత్యంతమును స్వీకరించి, నేడు శ్రద్ధానందస్వామి యను నామముతో దేశసేవ మొనర్చుచున్నారు. కాలక్షాపనముచే దేశస్వాతంత్ర్యము లడుగంటు నని ప్రజలు భీతిలినపుడు శ్రద్ధానందులు తిరిగి ప్రాచం

చికరంగమున బ్రవేశించి, ప్రజలకష్టములలో భాగ్యం మొదలిడిరి. 6 ఏప్రిల్ తేదీన ఢిల్లీలో సత్యాగ్రహదినము వువలంబించబడి, నైవికులు తుపాకుల ప్రేచ్చ నెండినపుడు, తనశరీరమును వాటికెగురుగ నుంచి, శ్రద్ధానందులపాముము నెరుక్కొనెను.

అట్టి శ్రద్ధానందులే, అమృతసరమున జరిగెడి కాంగ్రెసు సభకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నిలిచి, భారతీయులందరిని రమ్యనమని చేతుల జాచి ఆహ్వానించుచున్నారు. అట్టి ఆహ్వానమును నిరాకరించుట కెట్టివారితనను నోరాడువా? అట్టి వారెవరైనను మిగిలియున్నయెడల, వంజాబు దేశపు క్రస్తుతస్థితి నొక్కమారు దలపోయవలయును. సంగ్రామమునంద ప్రతిమానముగ త్యాగము నొనర్చిన పాంచాలదేశమునకు క్రస్తుతము చేకూరిన బహుమాన మెది? సత్యాగ్రహదినమున, అన్ని భాగములందువలెనే, ఆభాగమునందును వనల మానుట సంభవించెను. మిగిలిన ప్రజేశములం దెట్టి సంక్షోభము గలుగకపోగా, పాంచాలదేశమునందు విశరీతసంఘటనలు జరిగెను. మార్షలు లా ప్రవేశపెట్టబడెను. విమానములనుండి బాంబులు విసరబడెను. నిరాయుధులగు ప్రజలు నైవికులచేతను, విమానములచేతను వందలకొలది హతులయిరి. కనివిని ఎరుగని శిక్షలు విధించబడెను. నానుకులు ఘోరశిక్షలకు లొనయిరి. హిందూ సంఘమువారి విచారణకు బూర్వము, వంజాబు దుష్ప్రతి బయోటివారల కంతగ వెల్లడిగాలేదు. కలకత్తా డయర్, బాగ్ సెను, మార్షుడను, ఓబయనుగార్ల పాత్యమును వదిలించి పీచ్చుట, అక్కడ జరిగిన దురంతరములు కొంత వరకు వెల్లడియయ్యెను. ఇతరులపాత్యముగూడ తీసికొనబడినచో, పంతను నెట్టి వైరీత్యములు వెల్లడి యయ్యెడివో చెప్పజాలము.

ఇంతటి వికత్పరంకరలో మునిగి కరివోవగానక యున్నను, తమ పూర్వపు వాగ్దానముప్రకారము పాంచాలదేశీయులు అమృత సరములో కాంగ్రెసు సభను జరప నంగీకరించిరి. స్వామి శ్రద్ధానందు లీ భారమునంతను నిర్వహించ సమకట్టిరి. మితవాదు లయినను, అతివాదు లయినను పాంచాలరాష్ట్రపుఃఖము నుకమారు కనులార వదిలింది, వారి నూరడించకుంక నుండజాలరు. పాంచాలదేశీయులు, సంస్కరణము లేరూపము దాల్చెనోయని ఆశ్చర్యము జెంతుటలేదు. సుంక్షిత స్థానమందున్న మనమందరము సంస్కరణముల గూర్చి వదిలిపించుచున్నాము. కొందరవి సంతృప్తి కరముగ నున్న వనియు, మరికొందరు తేవనియు వాదలాడు చున్నారు. పాంచాలదేశీయులకు సంస్కరణముల జోలి బట్టలేదు. వారు, తీరనిదూఃఖమున మునిగియున్నారు. తమ యావదలను వారు సులభముగ మరచిపోవజాలరు. సోదరులెల్లరు వెడలి యూరడించినగాని, వారికి ధైర్యము గలుగదు. అట్టిధైర్యము నొనగవలసిన బాధ్యత ఇతర రాష్ట్రములవారిపై నున్నది. వారి సందిగ్ధమయమున తమధర్మమును నెరవేర్చుచో, దేశమాతను తల్లడించజేసినవారగుదురు. గతించినవిషయము లటుండి, ఇకముందయినను కట్టి ఘోరస్థితి ప్రబలకుండ, రాజ్యాంగసంస్కరణ భావన మాటంకపరువగలవా? భారతీయుల జన్మ స్వాతంత్ర్యము లికమీద సురక్షితము లగునా? అటుల జరుగదేని, భారతీయులందరు కలసి తగిన రక్షణోపాయముల నన్వేషింపవలదా?

కాంగ్రెసు సభ ఏమి చేసినను జేయుకున్నను, భారతీయుల నెల్లర నేకవేదికపై జేర్చగలిగినది. జాతి మత వైషమ్యముల గాని, రాష్ట్ర విభేదముల గాని పాటించక, మార్మసేవకై భారతీయు

లందరు సంవత్సరమున కొక మా రొక్క ప్రజేశమున చేరుటకు, దేశీయ మహాసభ యవకాళ మిచ్చుచున్నది. భారతీయులూ ప్రాభాత్యభావమును పెంపొందించుటకు, ఆధునిక కాలములో కాంగ్రెసు సభకన్న నెక్కువగ తోడ్పడిన దేదియు లేదు. కాంగ్రెసుసభ అనేకగండముల గడచినది. అధికారుల ప్రాతికూల్యమునోచ్చుచి అనేమారులంతకలహములచే గలిగిన యాంధకముల దాటి నది. నేటికీ కాంగ్రెసుసభ హిందూదేశమునందు మాత్రమే గాక, ప్రపంచమునందంతటను భారతదేశపు ముఖ్యసంస్థగ నంగీకరి నబడు చున్నది. మాంటాఫర్డు విధాన గ్రంథకర్తలు కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానమునకే నెక్కువ ప్రాముఖ్యము నొనగిరి. ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలిన రాయబారములలో కెల్ల కాంగ్రెసు రాయబారమే నెక్కువ ప్రామాణ్య మయినదిగ నాంగ్లప్రజలచే నెంచబడెను. ఇంత యేల, కాంగ్రెసుసభ జరుగుతోవల, సంస్కరణముల చట్టములు భావము గావించవలెనని భోనార్థాగాదు కామచుసభలో గనుబడిన ఆశ్చర్యము జూచిన, సభాప్రాముఖ్యము వెల్లడియగును. కాంగ్రెసుసభ జాతీయసంస్థగ నెల్లరచే నెంచబడుచున్నది. విద్యాధికుల కది యొకతీర్థయాత్రగ నుపయోగపడుచున్నది. ఢిల్లీ సభనాటి నుండియు కర్నకులుగూడ కాంగ్రెసుసభ కధిక సంఖ్యలతో హాజరగుట కారంభించిరి.

హిందూదేశమున కధికవేతరాజ్యస్థానము చేకూరువరకు, కాంగ్రెసు సభయే పార్లమెంటు సభగనుండి తీరవలయును. అన్ని కక్షములవారికిని అందు ప్రవేశమును. అందరునుగలసి యోచించుట కింతకన్నను ననుకూల ప్రదేశ ముండ నేరదు. ఇంతియగాక, హిందూదేశము సాంఘాతకవిధానమును మున్ముంద నుంబించవలసినవచ్చును. అట్టిస్థితి చేకూరినపుడు, భారతదేశ సంయుక్త రాష్ట్రములకు కాంగ్రెసుసభ ప్రజాప్రాతినిధ్యసభగ నుండి, అమెరికాయందువలెనే ప్రజాస్వామ్యమున కాధారభూతముగ నుండును. కలకత్తాలో సభజరిగిననాటినుండి యా ప్రతినిధులసంఖ్య పెరుగుచున్నది. బాంగ్లాయి ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభలో సంఖ్య ఇంకను జెగెను. ఢిల్లీలో వేలకొలది ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. అమృత సర క్షేత్రమునకు యాత్రకు లింకను సభిక సంఖ్యలతో వెడలెదరని విశ్వసించెనము. కాని, ఈ సమావేశములన్నిటిలో ఆ ప్రతినిధుల సంఖ్య యత్యల్పముగ నున్నందులకు మాత్రము తలవంపుగ నున్నది. విషయనిర్ణయసంఘమున, ఆంధ్రదేశమునకు వలయుసభ్యుల జేకూర్చుటయే ముస్తరమగుచున్నది. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ మొనగబడినపీచ్చుటైనను, దేశ బాధ్యతలను నిర్వహించుట కాంధ్రులెక్కువశక్తివహించవలసి యుండెను. ఈసాధ్యమైనను, వెనుకటి లోపమునివారణయగు నని తలంచెనము.

ఆంధ్రదేశమునందన్ని భాగముల నుండియు, ప్రతినిధు లధికముగ వెడలి, తమధర్మమును నిర్వహించగోరెదము. రాబోవువత్సరమున కాంగ్రెసు సభ నాంధ్రదేశమున కాహ్వానించుటకు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించియుండిరి. ఆ తీర్మానమును కాంగ్రెసుసభ వారంగీకరింపవలయుననిన, ఆంధ్రప్రముఖులనేకులు వెడలి తమయత్నములు జూపవలసియున్నారు. వంజాబుప్రజల కభయ మొనగుటలో, ఆంధ్రులుగూడ తగింటుల పాల్గొనవలసియున్నారు. ఆంధ్రవిద్యాధికులే గాక, కర్షకులు, వణిక్కులు మొదలగువారినేకులు కాంగ్రెసుసభకు వెడలునట్లు, ప్రోత్సాహము గలిగించుట ధర్మము. ఉపత్సవు పాంచాల యాత్ర ఫలప్రదమై, దేశకళ్యాణమునకు తోడ్పడుగాక యని కోరెము.

బొంబాయి శాసనసభాసభ

చెన్నరాజధానికి విల్లింగ్డను క్రభపు గారును, బొంబాయిరాష్ట్రమునకు సర్. జార్జి లాయడుగారును పాలకాధికారులుగ నుండి, తమ చాకచక్యమును నేర్పును గనుబటచుచుండుట సంఘోషావహము. ఉభయలును, పాలక పాలితులలో సహకారభావమును పెంపొందింప శ్రమి నలుపుచున్నారు. బొంబాయి గవర్నరుగ నున్నపుడు, విల్లింగ్డను క్రభపుగారు తయారు చేసిన సంస్కరణవిధానము ప్రతి కాంగ్రెసు విధాన మును పోలియున్నది. మాంటుఫర్డు విధానము కన్న ముందుకు బోవలయును తలచువారిలో విల్లింగ్డను క్రభపు గారు రొక్కరయినన, క్రస్తుతపు శాసనము సమయలో బెట్టుటకు శక్తివంతుడన లేకుండ పాలు పడెదమని న్యాయశాఖలలో నుడివి నుండిరి. ఇట్టివాదాసమునే, సర్ జార్జి లాయడుగారు గూడ, బొంబాయి శాసనసభాసభలో చెలిపి యుండిరి. ఆంగ్లదేశపు పార్లమెంటు సభాసాంస్ర దాయములలో నుగిశీతులయినవారికిని, సివిలు సర్వీసు వాసనలలో బె గినవారికిని గల భేదము నీ మూలమున గ్రహించవచ్చును. సర్ జార్జి లాయడు గారింకొకవిషయముగూడ చెలిపియుండిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనముగూర్చి తాము ప్రవేశ పెట్టదలచిన శాసనములను, సంస్కరణశాసన ములులోనికి వచ్చువరకు, నిలిపియంచెదమని వీరు నుడివీ. ఇది ఎంతయు క్రశంసార్థము. మద్రాసుక్రభుత్వము వారిమార్గము నవలంబించకుండుట, శోచనీయ ము. క్రస్తుతాధికారవర్గమువారే రాజ్యాధిపతిక స్వపరిపాలనమును నిర్ణయించుట అసమంజసముగ నున్నది. ఘూర్జదేశమునుండి వేనకు వేలు గోవులు విదేశముల కనుమతి యగుచున్నవి. బ్రెజిలు దేశమున కివి వంకబడుచున్నవని యు, తా మీషిషయమై విచారించెద మనియు, లాయడుగారు నుడివీరి. మనరాజధానియందు బంగోలు కశుపు లిటులనే తీసికొని పోలడుచున్నవి. ఇట్టి ఎకమతివలన కష్టము లేదని, పూసానగర మునందు గూడిన కృష్ణసాయసంఘము వారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము ప్రజాభిప్రాయము నకు విరుద్ధముగ నున్నది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వ మువారు ప్రజాభిప్రాయము నరసి, లేదనుగుణ్య ముగ చర్యల దీసికొనుట భావ్యమని నిజేదించెదము.

నందిగనితి  
రేవటిదినము సంధిమహోత్సవములు జరుగ గలవు. నిన్న నేడే తెంచిన తంతివార్తలబట్టి జర్మనులు సంధివరతులను నిర్వహించుటకు నయిష్టము గనుబటచుచున్నటుల తెలియుచున్నది. ఈవార్త కొంతవడి ఆందోళనకారణముగ నుండక మానదు. ఇపుడే తెంచిన వార్తలబట్టి, జర్మనులు సమయము జూచి, వెనుకటిమార్గముద్వారా నెంచుచున్నటుల స్పష్టము గాగలదు. ఒకవంక సైనికాధికారు లగు హిండ్లబర్గ మొదలగువారియొక గౌరవ పురస్కర ముగ నుత్సవములు జరుపబడుచున్నవి. వేరొక వంక అమెరికావారింకను స ధినిబంధనల సంగీక రింపకుండుటచే, జర్మను లీ యవకాశము నుపయోగింపవలెనని చూచుచున్నారు. జర్మనీదేశము తన సైన్యములను సంధి నిబంధనల ప్రకారము తిగ్గించుటకు మూడుగ మెచ్చుజేయుచున్నది. ఇకముందేమి జరుగునని ఎల్లరు విశ్చింతుకమానరు. జర్మనులు దూర్బద్ధిలో యోచించి, సంధి నిబంధనల కొడబడిన సరియే, లేచుచో, మిత్రయంత్రులవారు జర్మనీ మద మద మటకు సంసిద్ధులయి యున్నా

రు. పాక్కు సేనాని సమరసన్నాహులై యున్నా రు. ప్రాన్సు కెట్టి సహాయము జేయుట కయినను, ఆంగ్లదేశము సంసిద్ధముగ నున్నది. మిగిలిన దేశ ములు గూడ తమ బలములను వెంటనే చేర్చి తీరును. నువీమ్ కోస్సిలువారు జర్మనుల కంత్య సందేశ ముపియున్నారు. ఏ కారణముచేత నైనను జర్మను లీ సందేశమునకు పెడచెవిని పెట్టుచో, ఇదివరకు కొలఁదిశీతితో విడివిట్టబడిన జర్మను దేశ మీ మాటు పూర్వ వినాశమును చెందును. జాల్వి: క్కులు జర్మనులకు సహాయ మొసగెదరని దోచదు. సంగ్రామసంఘోధము తిరిగి యదయుంకు కుండ, జర్మనులు ముందు వెనుక లాలోచించి, మెలంగెడరో లేక ఇత్రమండలివారి దారుణాన్నికి లో యొద్దరో చూడవలసి యున్నది.

“సప్రయములు”  
ఆంగ్లభాషలోని “టిటోలిట్టు” వలె ఆంగ్లభాషాంకు హాస్యరసభావ మగు పత్రికలుండటం యవసరమని ఈ పుర తలంచుచున్నారని లిలియ, విసోదములు, హాస్యకావ్యములు, చమత్కారపుకథలు గల పత్రిక మొట్టి, చదువరుల మనస్తాపము దోలించుట కతయు తోడ్పడును. అట్టి కొరక ను నివారించుటకు, విశాఖజిల్లాంజిల్లా పార్వతీపురములో “సప్రయములు” యొక మాసపత్రిక 1920 సంవత్సరము జనవరి 1 తేదీనుండి ప్రచురింపబడునని తెలిసికొనుట కంతయు సంతసించుచున్నాం. కత్రికాకార్యాలయమునందనుభవముగల వారి కత్రికలు శిఖికలుగ నుండుట. సంకల్పమునకు రూ. 2-8-0 చొదా ఆరు మాసములకు రు 1-4-0 చొదా నిష్ఠయింపబడినది. ఈ ప్రొత్త పత్రికకు ఆంగ్లము కన్న ప్రాత్యవా మొదలి, అందుకు కన్న ప్రకటన ముఖ్యమైనదను గాక యని గోరెదము.

ట్రాంవే సమై.  
ఈనెల 24-వ తేదీన, ట్రాంవే కనివారల సమై జరుగునని తెలియుచున్నది. ఈవార్త క్రజలకు భీతి గలిగించకమానదు. రైలుమారులు సమైజరిగి, క్రయాణికు లనేకమగు యిబ్బందులకు లోనయిరి. అట్టి యిబ్బందులు మరియొకమారు గలుగకుంక, ట్రాంవే అధికారులు కనివారల మొరల నాంకించి, వారి కష్టములను నివారించ గోరెదము.

లేబరు పార్టీ  
లేబరు పార్టీ వారి కాంగ్లదేశములో నానాటికి బలము కలుగుచున్నది. ఇంద్రేందుదేశపు క్రస్తుత దుస్థితి మూలమున, సుయక్త ఐశు సంఘము వారు లేబరు పార్టీతో చేతులగలిపి పనిచేసెద మని ప్రతిచరించిరి. స్వాతంత్ర్యముగోరువారింక రును, లేబరుకక్షమువారి యుండజేరుట గలసింప దగియున్నది.

### ఆంధ్రపత్రిక

### సారస్వతానుబంధము

సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగా వారమున కొక పర్యాయము ఆంధ్రపత్రికకు సంబంధించి సారస్వ తానుబంధ (Literary Supplement) మొకటి ప్రకటింపుట కుద్దేశించబడినది. వాఙ్మయపురంధరు లందఱును సానుక్రోశపూర్వకముగ అందునకను పగు వ్యాసములను పద్యములను పదములను పాటలను కథలను విమర్శలను ఇచ్చుటకుండియు వ్రాసి వంపుటకు ప్రార్థితులు. విశేషములకు యథోచిత మైన క్రతిఫల మిచ్చుటకు కూడ నిర్ణయించబడి నది. క్రతిఫలావేక్ష గలవా రా విషయమై వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. విద్యార్థికు లందఱును తోడ్పడి యీ యాభివృద్ధియమును జనుకదముగ జరజు బ్రాధితులు — పత్రికాధికారి.

స్థానికాది వార్తలు

చియ్యము:—తెల, కోయలూరు తల్లా ల యందు, కర్నా డెల్లా చియ్యము కప్ప ఇతర చియ్యముల ఎగు మతి దిగుమతులకు సంబంధించిన ఆటంకము లన్నియు తీసి వేయబడినది.

ఖిలాత్ మహాసభ:—తిరుత్తూరు నమగ్ర తీరమున ఖిలాత్ సభ నేటిసాయంత్రము జరుగును గాన గోష్ఠీధనమునందు నేటిసాయంత్రము జ. యస్. ఆర్. డేవి గారు ఉపన్యాసము చేయుదు.

కార్మికర్షు సర్కసు:—నేడు రాత్రి 9-30 గంటలకు మొదటి ప్రదర్శనము జరగును. వీ యిక్కడ ప్రదర్శనముల మదనాను పాతు తిరుగనిది కావు. నేటియందే నిర్వహించ బడుచున్న యీ సర్కసుకు పాతు లందరును తగిలంత ప్రాత్యవాము కలిగించెదమని విశ్వసించుచున్నారము.

సానుసెట్టి ఉదిత ప్రాథమిక పాఠశాలలు:—చెన్నపురి యందలి సానుసెట్టి సానుయనకు వేదవారు వారి సంఘము బాలికాబాలకులకు రెండు ఉచిత పాఠశాలలను యాశాయించుట ఎడపాలియమందుకు ప్రాసిందినాడు. శత్రు ఈ పాఠశాలలయందు సంధ్యార్ధములు జరుగును.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—ఈ సభవారు శత్రుసాయంత్రములకు 5-30 గంటలకు విజ్ఞోయ పురమండరమున “క్రష్టాద” నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఆదివారం సాయం కాలమున 5-30 గంటలకు విజ్ఞోయ పురమండరమున “ప్రయో ల” నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. శోకవో ప్రయోజనమున ప్రకటనచేవిషయము తెలియగలవు.

అయ్యన్న క్రేష్టిగారిసత్రము, బంగోలు:—పాతూరు అయ్యన్న క్రేష్టిగారి బంగోలులో కట్టించబడిన ధర్మశ్రమ, 19 డిసెంబరు శుక్రవారం సాయంత్రము 6 గంటలకు, విల్లింగ్డనుక్రభువు వారిచే తెరవబడును అయి త్వకమును పీక్షించుటకై మద్రాసుకు డి పడతెలివారి సో ర్యముగిమిత్తమై స్వనము రయింబండి 18 తే సాయంత్రము 6-30 గంటలకు బయలుదేరును. తిరిగి బంగోలునుండి 19 తేదిరాత్రి 11 గంటలకు స్వనమురయింబ చురరానునకు బయలుదేరును.

బల్లారి సరసవిద్యోగి సభ “గోకేశ్వరం”.--విజ్ఞోరియ బల్లారి పోలీసులవారిసరసవిద్యోగి సభ వారమునకు సంవత్సరమునందీ ప్రతిష్ఠించబడినదనానికి వారక పోయినది. అందుచే ఏ. గంగనాథ మొదలియారగారి కహాములల్ల గోష్ఠీ హాల్లో కిందుం నై సభివారు మద్రాసుకు వచ్చుటకు పీటు కలిగినది. వీరు యీ నెల 20 ర తేదీను కనివారము సాయంత్రం 5-30 గంటలకు గోష్ఠీహాల్లో క్రష్టాదనాటకము ప్రారంభించి ప్రకటించు సాయంత్రం 1920 జనవరి 2 వ తేదీ వరకు వీ నాటకములు ప్రదర్శించుచుండెదరు. మచ్చాను పుర జలము వీర్లకు యప్పటివలెనే గౌరవించి ఆదరింతురని ప్రార్థింపబడు చున్నాడు.

వేదం వెంకట్రాయశాస్త్రిగారు:—నిన్న సాయంత్రములకు నెల్లూరుజిల్లా సంఘమువారు కచ్చుకుప్పాళా కాలయంగు వండిత మహాపాధ్యాయ వేదం వెంకట్రాయ శాస్త్రిగారి “మహాపాధ్యాయ” విషయము ఆ ప్రసారస్థర మహాసభ యందు పాఠింపంతు కొక అభినందన ప్రక్రియను నడుపుచిరి. శాస్త్రిగారు కిష్కలు, మిత్రులు ఆ సభలు సభ సలంకరించి. వారిలొలను నువ్వురావుప తులుగా రధ్యక్షత రహించి, స్వాగతి కద్యములు జాకబడెను. ఆంధ్ర సారస్వ తయనకు శాస్త్రిగ వారొచ్చిన సేవనుపదించుచు యం. యస్. సునీందరావు గారిక అభినందన ప్రక్రియను చదివి శాస్త్రిగ వారికి సులంకరించి శాస్త్రిగవారు సభామోదకముగా క్ర త్యుత్తర మిచ్చిరి. వీ నుబ్రహ్మశ్రయ్యగారి వారిలిలొలనువ్వురావుగాను వెంకట్రాయశాస్త్రిగారి వారి. చెన్న కంటి రాధువ శ్రయ్యగాను అభ్యుతలల అభినందన ప్రక్రియ ను చ. దండులు నమస్కరించి. అంతకుతో సభ ముగిసెను.

బాలభటుల సమావేశము.

విల్లింగుడన్ ప్రభువుగారి కథ్యక్షత వహించుట.

నిన్న సాయంత్రము మూడుగంటలకు విల్లింగుడన్ ప్రభువుగారి యజమాన్యమునందలి భారత బాలభటులు సమావేశమయి, ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన సభకు వచ్చియుండిరి. ఆర్యులైన వీరిలో గారు, ఎ. పి. కె. జి. కా. బెర్గెన్, వ్యాసుల మూర్తి, జి. వి. శేషగిరి ఆచార్యులు మహమ్మదు కులీయా బాబుల సాహెబులు గారు, డాక్టర్. అక్బరుల్లాహ్, డాక్టర్, యూ. రామరావు గారు, కల్లంకో గారు, ఆర్. కృష్ణారావు భాస్కరేశ్వర గారు, గౌ. యం. సి. రాజ గారు, దివాన్ బాబుల కులీయాబాద్ శాయీదు గారు, మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబులు గారు జరిగినందుగా, ఇంకా ఆసక్తికరమైన వచ్చియుండిరి. ప్రభువుగారికి బాలభటులు స్వాగత మొసరిరి. పిమ్మట ప్రతీక్షకుల దగు మూడు నిమిషాఁకు సమావేశమైరి.

నివేదికము

గౌరవ కార్యదర్శి యు, కోశాధ్యక్షులగు వారు మో. వీ. ఎడ్మండుగారు బాలభటుల సంఘమువారి నివేదికను చదివిరి. నివేదికమును సంగ్రహముగా యికంద్ర ప్రాయముగా వ్రాసెను.

ఈ ఉద్యమము 'భారతబాలభటులు' అను పేరుతో చెప్పు ప్రసిద్ధిను మెట్లందు ప్రభువుగారిచే నెలకొల్పబడినది. 1918 సంవత్సరం నవంబరుమాసమున పాఠశాలలకు సంబంధించినవారిని ప్రభువుగారు సమావేశపరచిరి. తనరెండు ఆప్త ప్రాప్తుగారు, మన్ గారు, నుబ్రహ్మియ్యగారు, రాజరత్నం గారు, రామచంద్రయ్యగారు తనరెండు ఎడ్మండుగారు కలిసి ఈ ఉద్యమాభివృద్ధికి కొన్ని కథనములను ఏర్పాటుచేసిరి. అది మొదలు ఈ ఉద్యమము దివ్యభాభివృద్ధి గాంచుచుండెను.

1917 సంవత్సరం దిసంబరు నెలయందు చొక సభ జరిగెను. వీరిలో బాలభటులద్యమమునకు దళిత ఆకళనమును పొందిన మెండిన్ గారు ఆసక్తికరము లిచ్చిరి.

పిమ్మట కో. మోర్ని స్టాకగారు ఆధ్యక్షులుగను, మో. వీ. ఎడ్మండుగారు కార్యదర్శి కోశాధ్యక్షులుగను నిక కర్తవ్య నిర్వహణకు సంఘము నియమింపబడినది. మో. వీ. ఆప్త ప్రాప్తుగారు కమిషనరీగను, మెండిన్ గారు కమిషనరీగను ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రస్తుతమున 181 బాలభటుల నేనలున్నది. వీరిలో 4 వేల బాలభటులు కథ్యులుగా నున్నారు. (కరతాళధ్వజము)

ఈ వల ప్రాసునేన (కర్తవ్యుల వాతకాల) కు సంబంధించినది. రామనాథుడుగారు వి. ఎలిరాజులుగారు 'కి.గన్ స్కూల్' తరగతిలో చేర్చబడిరి (కరతాళధ్వజము) ప్రవాసం బాడ్డిలపొందిన బాలభటుల నేనులున్నాడు.

ప్రభువదిక్కి, అగ్ని ఆలయ, సాంకేతికములు, కోనులకు నొసర్చుట మొదలుగూడెను బాల భటులకు ప్రత్యేకముగాగిల్చి యొసంగ జరుచున్నది. ఈ బాలభటులు అధికమును సాంఘిక సేవ చేయుచున్నారు.

ఈ ఉద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకై మెండిన్ గారి సంపాదకత్వమునందలి నొక మాసపత్రిక నెలకొనబడుచున్నది. ఈ మాస పత్రికకు 1100 చందాదారులున్నారు. వీరినెల్ల మెండిన్ గారి నేతృత్వమునందు. మెట్లందు ప్రభువుగారు నేయమా ప్యములు ఆప్త ప్రాప్తుగారు 400 మాత్రములు యీ ఉద్యమమునకు విరాళ మిచ్చి వారు.

భారత బాలభటులందరు శేడకోపకర్ నిబంధనలను అనుసరించుటకు, భారత బాలభటులకు ఇతర శ్రేణులందరి బాలభటుల సంఘములకు సంబంధము కలగజేయుటకు ఏర్పాటులు కావి. నడుచుచున్నది. (కరతాళధ్వజము)

పిమ్మట విల్లింగుడన్ ప్రభువుగారు వి. రామనాథుడుగారికి, వి. ఎలిరాజులుగారికి కింగుస్కూల్ బాడ్డీల నొసరిరి.

విల్లింగుడన్ ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము.

ఈ ఉద్యమమును ఇంత అభివృద్ధిపరచిండుటకును కాన్వీనియెన్సును అభివృద్ధిపరచుచున్నాను. ఈ ఉద్యమము బాలభటులకును ధనముకాదలెను గాన ప్రతికార్యనిర్వాహక కథ్యులను సంవత్సరమునకు 10 రూ. వ్యయం చందా ఇచ్చుట కంగీకరించరలెను. ఈ ఉద్యమవ్యాపనమునకై నేను నా కత్తికొని సహాయ మొనర్చెదను. ఇతర

రాజభాషలయందు కన్న నీ రాజభాషయందే బాలభటులు అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్నారు. నాయొక్క కుమారుడు 12 సంవత్సరముల బాలుడుగా నున్నప్పుడు యీ ఉద్యమములో చేరెను. చాకిరి వీరినెల్ల అధికమును లభ్యము కలిగె. ఈ ఉద్యమమువలన చెప్పవలయుచున్న ఉత్సాహము, కృషి, విశ్వాసము, మన్ననగర్వములు అభివృద్ధి చెందును. ఈ రాజభాషయందు నుమాడు 4 వేల బాలభటులున్నట్లు తెలిసినది. ఇంతగొప్ప సంఘమునకు నేను మిక్కిలి సంపూర్ణముగా ఆసక్తికరముగా ఉండెదను. (కరతాళధ్వజము) ప్రస్తుతమున రెండు బాలభటులను బంపిరి. వీటి రెండవది వికమత్యము కలగునని తెలుచుచున్నాను ప్రస్తుతకాలమునందు అందరు వికమత్యమునకై పొరుగుపడు భావ్యము. సుఖములు, బాటలు, కత్తులు వికమత్యముతో మెలంగవలసిన సమయములందు బాలభటులందు రెండు కత్తులుంటు భావ్యము గాదు. నే నెవ్వని నూపించుటలేదు. ఆయితే యీ ఉద్యమము అభివృద్ధి చెందవలయునన్న యీ నూత్రము అంగీకరిండుట అవసరము. ఎమ్మచున్నాను కాని నేనీ సలహా ఇచ్చుచున్నాను. ఈ ఉద్యమమునకు మిక్కిలి విశ్వాసము చేయుచున్న మెండిన్ గారికిని, ఆప్త ప్రాప్తుగారికిని వందల నాలుగు సందర్శించుచున్నాను.

వందనములు.

పిమ్మట ఆప్త ప్రాప్తుగారు గవర్నరుగారికి వందనములను నడుపించిరి అంతటితో సభ ముగిసెను.

"అమృతసరం కాంగ్రెసుమహాసభ."

నిన్న సాయంత్రము తిరుగిల్కేటి సుబ్రహ్మణ్యుని గౌ. వి. వి. నరసింహయ్యగారి యజమాన్యమునందలి ఒక గొప్ప సభ జరిగెను. ఎ. రంగస్వామయ్యగారు యాన్. కర్తవ్య ముర్తిగాను 'అమృతసరము కాంగ్రెసు మహాసభ' వై ఉపన్యసించిరి.

ఎ. రంగస్వామయ్యగారు

ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— ప్రస్తుతము మనము నందిగ్ధమును నునందున్నాము. అట్టి పనులు నునందు మనచందము అమృత సరమునందు సమావేశమగుట మనధర్మము. కాంగ్రెసు సభ వారు సుస్మృతికరములైన అభిప్రాయములు ప్రకటించవలెను. ముగ్ధులగుములు అయినందున వచ్చునప్పుడు మనమెట్టి కార్యనిర్వాహకములచే చరలెనో మనము నిర్ధారణ మొనర్చవలెను

సత్యమూర్తి గారు.

ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— గవర్నరుగారు నిన్న సాయంత్రము ను నాయొక భావమునందు సంస్కరణములు జరుగవలెనుగా కొనసాగుటకై నేను ఆకళముగా పాటుపడెదనని చెప్పి వారు ఉత్తేజ పూరితులై ఉపన్యాసములను వివరములతో ప్రభువు గారు సలహా ఇచ్చిరి. వీరు నన్ను గురించి చెప్పలేదని తెలుచుచున్నాను. గవర్నరుగారు నాకన్న ఉత్తేజ పూరితులు అగు ఉపన్యాసములు. నాగరిక రాజ్యము లన్నిటి యందును ఉపన్యాసములే ప్రవాసానుభవము నుండి రని గవర్నరుగారికి జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను. హిందూజాతి యందును ప్రజలయందు ఉపన్యాసము కలిగింపవలయునన్న కేవలము ఉత్తేజ పూరితము అగు ఉపన్యాసములు చెప్పవచ్చునలెను. ఇండియాజాతి ప్రతినిధి ఎల్లరును విదితము. కేవలము మాటలే చెప్పవచ్చునలెను. లేఖలు కూడ పత్రి నిదర్శనపూర్వకముగా యీ వాదమును ప్రాపించవచ్చును. గవర్నరుగారిమాటలను ప్రజలు విశ్వసించవలయునన్న ప్రభువుగారు గవర్నరుగారు హిందు, స్వదేశీయత్రా, న్యూఇండియా, జేఫర్సన్ ప్రతికల వై విధించిన ధరావర్తులను తిరిగి ఇచ్చి, నిష్పరమాలు తొలగించుట ముఖ్యము భారత అతిపాదులకును ఇంగ్లాండు కారిక జతమువారికిని సంబంధము యున్నందున గవర్నరుగారు ఇండియానుండలి ఆంధ్రోకమున తగ్గించుటకై కార్యకర్తల నాయకుల సహాయమును కోరుచున్నాను. కార్యకర్తలు ఎల్లప్పుడు మనకు సహాయ మొనర్చుచుండెదనని నేను గట్టిగా చెప్పుచున్నాను.

ఇది యొక గొప్పసందర్శనమునందును ప్రతిపాదన అమృతసరమునందు జరుగు కాంగ్రెసు సభకు వెళ్లుట వారి ధర్మమనిరి చెప్పుచున్నాను.

1919 సం: దిశంబరు 27 వ తేది శనివారమునాడు శ్రీ వాణిశ్రీ (శ్రీ హిందూమిషన్ స్కూల్ యొక్క) తృతీయ వార్షికోత్సవము జరుగును. విద్యాశ్రేణు అక్కిరాజు ఉపాధ్యక్షతముగాను ఆగ్రాస వాణిశ్రీ గా నుండుటకు ద ఉచితో అంగీకరించిరి. ఈ స్కూలు విద్యావిషయమున, గుంటూరు జిల్లాలోని అన్ని కాలాకాలమున మెరుగవడియున్న పల్నాడు కాలాకాలానిది. ఇది యిచ్చటి బీదబావర సహాచార్యులు ఉచిత విద్యను గరవుచున్నది. విద్యార్థిమాతలు ఈ సమయమున విద్యనీ ప్రాప్తమామును మునెదరుగాక.

అల్లూరు కృష్ణవిలాసము:— ఈ సభవారు ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులవారి శ్రద్ధావనాటకమును 7-12-19 వ తేదీన ప్రదర్శించిరి లీలావతి, నాదన, హిరణ్యకశిపు, క్రమద పాత్రధారులు తమతమ ప్రయులును చక్కగా పాడించిరి. మొత్తమునాద నాటకము చక్కగా ప్రదర్శించబడినది. ముందు వీర ఇట్టి నీతివాయకము అగు నాటకములనే ప్రదర్శించి నెల్లూరు మండలమునకు నన్ను తెచ్చెనరు గావుత: విశేషము.

ఒకసభ:— వై.కామిలాకా శిమిడి చెర్ల గ్రామమున నిర్వహిత్రేష్టాగ్రంథాలయమున 8-12-19 తేదీన మాడపాటి తిరుమలరావు నక్షాగారి యాంపత్త్యమున నొక కుమారసభ జరుగబడినది. శ్రీ కాకా తంకటాచార్యులుగారిచే గొన్ని పద్యములు వనోచరముగా జరుగుచునెను.

మదరాసు అందునదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకాన్వోరేటు చేయబడినది)

నోటీసు. (1942)

మదరాసు క్రిస్తుమను పీపిల్స్ పార్కు వేచకలు 1919 మదరాసు 1919-వ సంవత్సరము దిశంబరు మాసమున క్రిస్తుమనుమందు జరుగబోవు పీపిల్స్ పార్కు వేచకల సందర్భమున ఈ క్రింద వివరింపబడు రైల్వే స్టేషనునుండి మదరాసునకు మొములు ప్రైయములో 1 1/2 చార్జీకి, యితర ప్రైయములలో 1 1/2 చార్జీకిని మూడవతరగతి రిటరన్ టికెట్టు యివ్వబడును.

గూడూరునుండి విశాఖపట్నమునకును, తివాళినుండి శేవలెకును, శేణిగుంటనుండి రాయచూరునకును, కాట్నాడినుండి బెంగళూరు సిటీకిని, హూస్సేటనుండి మద్రాసుపట్టణమునకును, హిందూపురమునుండి గుంతెలునకును, ధర్మవరమునుండి పాకాలకును, బొమ్మపేముద్రమునుండి కొండగుంటకును, గల స్టేషనులనుండి టిక్కెట్టు యివ్వబడును.

వై రైల్వే చార్జీలకు పీపిల్స్ పార్కులోనికి ప్రవేశింపనుచు నాలుగణాలు చేర్చబడును. టిక్కెట్టునందు మూడుభాగములుండును. వాటిని యీ ప్రకారముగ నుపయోగించుకొనవలెను.

మొదటిభాగము చెప్పు పట్టణమునకు వచ్చుటకు పయోగించుకొనవలెను.

రెండవభాగము 1919-వ సం॥ దిశంబరు 22-వ తేదీనుండి 1920-వ సం॥ జనవరి 1-వ తేదీ వాపుగ (రెండు తేదీలును కలిసి) వచ్చెన ఒక రోజున పీపిల్స్ పార్కులోనికి వెళ్లుటకు పయోగ పరచుకొనవలెను.

మూడవభాగమును రిటరన్ ప్రయాణమునకు పయోగపరచుకొనవలయును.

పిల్లలకు రైల్వేచార్జీతో సగమును పీపిల్స్ పార్కు ప్రవేశింపను మగు నాలుగణాలును కలిపి చార్జీ చేయబడును.

ఈ టిక్కెట్టు 1919 సం॥ దిశంబరు 22-వ తేదీ మొదలు 1920 సం॥ జనవరి 1-వ తేదీ వరకు యివ్వబడును.

1920-వ సం॥ము జనవరి 5-వ తేదీ అర్ధరాత్రివేళ లోపుగ రిటరన్ ప్రయాణము అంత మొందవలెను.



పితూరి:—బర్మా నదిపార్శ్వమున నీనామము పోలేరు నది నును దోయకొనుటచే గంజూరునుండి అచటికి నేన పున బడెను.

# World's News.

(Reuter's Agency.)

## England The Premier. At Manchester Reform Club. Defence of the Coalition.

LONDON, December 7. In the course of his speech at the Manchester Reform Club, Mr. Lloyd George admitted that the Anti-Dumping Bill was retrogressive but the promoters of the Tariff Bill of 1916 or the Runciman resolutions in Paris, which singled out one nation for hostile legislation could not condemn the Government's attitude. He as a freetrader refused to believe that the cause of free trade was inseparable from permitting Dumping which Mr. Asquith styled unfair competition. To remove Dumping would strengthen free trade.

This one measure was to be used to urge Liberals to abandon their pledges further to divide the nation and to hamper national reconstruction. They were asked to leave the combination which has carried the Reform Act and the greatest Land Reform ever carried; which had pledged Home Rule and Liberal institutions in India. "We are asked," continued the Premier "to divide the nation in face of a vigilant enemy in order to reunite the Liberal party on the German dumpheap. That is not going to make liberalism a living force."

The Premier, paying a tribute to the loyalty of his Unionist colleagues to their election pledges, said that Mr. Runciman recently advocated co-operation of the best elements of Liberals and Labourites. The same thing applied to the best elements of Liberals and Unionists. He asked Mr. Asquith whether he, if he had been in power at the end of a war, would have dismissed his Unionist colleagues who helped to win the war.

The only alternative to the Coalition was confusion. There was a new challenge to civilisation affecting the whole fabric of society. It declared that private enterprise was a failure which must be rooted out. Those who believed in the virtues of private enterprise must remove the evil which provoked the challenge. National unity alone could save Britain, Europe and the world. He appealed to liberalism to participate worthily in a united effort to save the world.

### Anti-Dumping Bill.

LONDON, December 6. Mr. Lloyd George will address the Manchester Reform Club to-day. Much interest centres in the speech as it will be addressed to a purely Liberal gathering. Prior to his departure for Manchester, the Premier received a deputation of Coalition Liberals, who objected to the Anti-Dumping Bill. Mr. Lloyd George replied that the Bill would not be proceeded with during the present session and therefore the matter was no longer urgent. It is believed in Parliamentary circles that Government will modify the Bill in deference to the feeling aroused in various quarters of the House of Commons.

### Trade Of U. K.

#### Board of Trade Returns.

LONDON, December 7. The Board of Trade returns for November show that exports amounted to £107,400,000 as compared with £98,700,000 during October and imports amounted to £143,600,00 as compared with £153,500 during October.

### Permanent Industrial Court.

#### Members Appointed.

LONDON, December 6. Members of the New Permanent Industrial Court have been appointed. Sir Warrender Mackenzie is the President. Mr. F. H. Moleon Esq. of "Labour Gazette" is the chairman and six members include two ladies, Violet Markham and Cecile Matheson. The establishment of the Court marks the end of compulsory arbitration. It is the desire of the Government that trade disputes should be settled, as far as possible, by negotiation between employers and workers or their associations, but it is hoped that recourse will be had to the Industrial Court before stoppage of work.

### Father O'Donnell's Case.

#### Mr. Churchill's Statement.

LONDON, December 4. In the House of Commons, on a motion for adjournment, Mr. Devlin asked Mr. Churchill to express condemnation of arrest and treatment of Father O'Donnell and asked what reparation would be offered for the insult and humiliation and expense he had incurred.

Col. Wedgwood seconded the motion.

Mr. Churchill said he could not be expected to express regret for an action in which neither he nor his subordinates had acted wrongfully. He agreed that the occurrence was regrettable, and paid a tribute to the Australians who were dear to us and had crossed the sea to fight. Father O'Donnell deserved special respect as a priest, but the principal witness for prosecution at his court martial also had a most distinguished record. Mr. Churchill said there was nothing to show that the report of the principal witness was not a "bona fide" one, although the Court found that he had misheard O'Donnell. Mr. Churchill believed that Father O'Donnell had acted imprudently, and pointed out that the Court had acquitted, but not honourably acquitted him. Referring to the comment of Sir Donald Maclean that the affair was an outrage, Mr. Churchill indignantly asked what language he would Sir Donald Maclean apply to the report of the principal witness. The episode was unfortunate but he hoped the Government would make a mistake for a narrow party consideration and Australia would be the loser.

### Knighthood.

LONDON, December 5. Knighthood of Garter has been conferred on Maquess of Londonderry and Knighthood of St. Patrick on Earl Desart.

### Presentation to F. M. Haig.

LONDON, December 5. Subscription for 54,000 sterling are invited to present F. M. Haig with Benersyde Estates in Scotland as a personal gift from the people of the Empire.

### Permanent Under Secretary for India.

LONDON, December 8. "Times" understands that on the retirement of Sir Thomas Holderness at the end of the year Sir William Duke will become the Permanent Under Secretary for India.

### Arrival of British Troops from India.

LONDON, December 8. The war office states that it is expected that seven ships will arrive during Christmas holidays with 7400 British troops from India. The probable dates of arrival and ports of disembarkation will be as follows: "Caledonia" 23-12 "Frankfort" 27-12 both Devonport. "Steigerwald" 25-12. "City of Eborac" 25-12. "Bhamo" 26-12, all Liverpool. "Macedonia" 25-12. "Tagua" 29-12. Both Southampton.

### India Bill.

#### First Reading Passed in the Lords.

LONDON, December 8. In the Lords, the Government of India Bill passed its first reading.

### Anglo-Persian Oil Company.

LONDON, December 8. Presiding at a meeting of the Anglo-Persian Oil Company, Sir Charles Greenway stated that friendly negotiations were proceeding with Persian Foreign Minister with a view to settlement of the company's claim for damages, owing to the cutting of pipe line in 1915, and all other outstanding questions. He declared that the new Anglo-Persian agreement would materially benefit the Anglo-Persian Trade relations.

### Award to E. 14. for Sinking Turkish Transport.

LONDON, December 8. The Privy Council has awarded the crew of the famous submarine E. 14 thirty thousand sterling for sinking the Turkish transport with six hundred troops and two hundred crew on board in the Sea of Marmora in 1915. The Prize Court had previously refused the bounty on the ground that the transport was not an armed ship.

### Arrival of Lord Milner.

#### At Cairo.

LONDON, December 8. The "Daily Mail" states that Lord Milner arrived at Cairo on 7th.

### A War Publication.

#### By Cardinal Mercier.

LONDON, December 6. The latest and one of the most interesting books on the War is Cardinal Mercier's "Memories of Belgium" during German occupation, publication of which has been begun.

The book, unlike other war books, dwells on the moral aspects of the struggle. Cardinal Mercier from the outset grasped that it was a conflict of Right and Wrong. In his first communication to Von Bismarck, Mercier told the latter that he represented "Your surprising hostilities in whose presence Belgians had asserted their right to independence. From the attitude Cardinal Mercier did not waver until the day, when Baron von Lunden came to tell him that evacuation was imminent. Documents quoted by Cardinal Mercier show that Germans were funding and helping, being unable to silence and afraid to imprison Mercier, who refused, silenced, denounced and bantered his enemies.

### League of Nations.

#### Robert Cecil on American Defection.

LONDON, December 6. Lord Robert Cecil speaking at Liverpool said, he did not think that the suggested alliance between Great Britain, France and America would eventuate. Such alliances broke down just when they were wanted. If the United States did not join the League of Nations, we must go on with it.

### Inchiquin Outrage.

#### Further Details.

LONDON, December 6. Further details concerning the Inchiquin outrage show that two cars were held up by a barricade of stones across the road and a fusillade was poured in. The assailants, believed to be twenty in number, are still at large.

### Boxing.

#### World's Championship Prize Contest.

LONDON, December 6. It is officially announced that the contest between the light flyweight is £5,000 and between the £1,000. Carpenter has secured a seven months' bout in London on Feb. 26, 1920, for the World's Championship and Purse of £35,000 with a taking entry of about 40 per cent.

### Increase of Medical Men's Fees.

LONDON, December 6. In consequence of the cost of living, medical men all over the country are increasing their fees, in many instances by fifty per cent. Another sign of the times is the great efforts that industry is making to secure leading science professors. These inroads into educational spheres are most serious. Governors of Universities are reconsidering the salaries of Professors and Lecturers. The latest changes are Professor Crossley, Chemistry Professor at King's College, who has joined a cotton business. Professor Blad, of University College, has gone to a photographic manufacturer's and Sir Herbert Jackson of King's College, has joined a scientific instrument makers.

### Obituary.

LONDON, December 8. The death is announced of Sir Win Pears.

### Russia.

#### Soviet Russia.

#### Peace Negotiations Opened.

LONDON, December 6. STOCKHOLM.—Peace negotiations between Soviet Russia and the Baltic States have been opened at Dorpat Estonia. The Russian delegation consists of Joffe and Krasin attended by a considerable staff.

### Caucasus.

#### Report of Fighting.

LONDON, December 5. A War Office Caucasus "communiqué" states that, Bolsheviks have compelled Warangel to retire to the defence of Istarino. Assaults on Tauris on December 1st were completely defeated. The Centre of the Don army was driven back, west of Kisch. Red Guards are attacking the Volunteers with increasing vigour.

### France.

#### Britain and France.

#### Unconditional Alliance.

LONDON, December 6. PARIS: It is understood that Britain has decided to come to the aid of France in all circumstances, whatever may be the fate of the Anglo-Franco-American Treaty of Alliance.

### French Foreign Trade.

LONDON, December 5. PARIS.—The returns for nine months of 1919 show that France imported 6,127 million francs worth of goods from the United States, and exported 356 millions. She also imported 5,414 millions from Britain and exported 1,075 and her imports and exports with other countries are in similar proportion.

### Treaty of Versailles not Yet in Force.

#### German Exodus into Switzerland.

LONDON, December 6. PARIS.—Although nothing is published regarding the discussions between F. M. Foch and General Wilson and the Council, it is generally understood that everything is ready for immediate action. The Rhine troops have been grouped in such a manner as to facilitate the advance. It should be remembered that the Treaty of Versailles is not yet in force. The Armistice regime will exist. Armistice was prolonged on February 16th "for a short period without the date of expiry." It can therefore be ended by three days notice. Meanwhile telegrams from Switzerland report the exodus of wealthy Germans from the right bank of the Rhine. Number of Germans awaiting permission to enter Switzerland is increasing daily.

### America.

#### Mexico.

#### American Consul Released.

LONDON, December 6. MEXICO CITY.—American Consul Jenkins has been released.

#### Fate of Foreign Subjects.

LONDON, December 6. WASHINGTON.—President Wilson has reported to the Senate that 927 foreign, excluding United States' subjects have been killed in Mexico since Diaz's overthrow. Over one-third of the victims were Chinese.

#### Mexican Crisis.

LONDON, December 6. WASHINGTON.—Senators Fall and Hitchcock, who were delegated to confer with President Wilson regarding the Mexican crisis and also to report whether the President, by reason of his illness was unable to exercise his duties, left White House last night after a forty-five minutes' conference. They agreed that President Wilson was in touch with recent developments and that he was mentally keen enough to form his judgments on questions confronting the nation. The discussion produced no definite decision concerning Mexico. The Senators described President Wilson as weak and nervous, but as good a mental condition as anyone could be after nine weeks' illness.

### American Peace Delegation.

#### Departure.

LONDON, December 6. PARIS.—The American Peace delegation will depart on December 13th. The American Ambassador Wallace, with curators accompanying, will be the sole American representative.

## American Coal Shortage, Drastic Economy

LONDON, December 6.  
NEW YORK.—Owing to the coal shortage a hundred eastern railroads are drastically curtailing their passenger services. The heating of New York subways and elevated railways is partially cut off while street lighting is reduced by half.

## Bunkering Difficulties.

LONDON, December 6.  
WASHINGTON.—The embargo on the bunkering of foreign vessels is causing great concern. Various Embassies are discussing the situation with the Shipping Board. It is suggested that Britain, not having a commercial agreement with the United States, may be forced to send coal overseas.

## Germany German Militarists. Reviving Activities

LONDON, December 5.  
Despatches from Berlin indicate that the Government's position is becoming difficult in the face of the bluster of the militarists, whose demonstrations have become bolder since the receipt of the "Entente" notes. It is apparently believed that the demobilisation and war weariness of the Allies, and the supposed recession of the United States will prevent the application of military pressure to enforce the treaty. The "Freiheit" throws a sinister light on the Armament and Defence Corps, and describes the semi-official German statements published regarding them as a monstrous fiction. It declares that the Citizen Guards drill regularly, bombing practice being included, while the so-called Public Security Police is officered by Regulars, and equipped with heavy mortars and flame throwers.

## Great Britain's Firm Attitude.

Speaking at Glasgow, Mr. Bonar Law prophesied that there would be no general decision for at least three years. Referring to doubts as to whether Germany would ratify the Treaty, he said that Great Britain and her Allies had power, and would, if necessary, exercise it, to ensure that the Treaty, which was a stern Treaty, should be not merely ratified but carried into effect. A sufficient portion of Britain's great army had been preserved to see that the terms of Peace were enforced.

## Economic Difficulties.

The "L'Intranseant" says that the Supreme Council is discussing immediate measures to alleviate financial difficulties in all countries, including the Allies' economies. It has been suggested that vast international credits are the sole remedy for the situation, especially in Austria, where help is badly needed. Urgent representations are being made at Washington. It is also probable that the Council will accept the principle of the free exchange of goods between different countries.

## Killed Military Preparations.

LONDON, December 6.  
PARIS.—British attitude towards Germany is described as one of absolute firmness. Complete agreement exists between Marshall Foch and President Wilson. All measures are being taken in the Armies of Occupation with a view to continuing military preparations. There is unusual military activity and numerous heavy guns have crossed to the right bank of the Rhine.

## Allied Note to Germany.

### Date of Presentation.

LONDON, December 6.  
PARIS.—The Allied note to Germany will not be communicated to the German delegation to-day, but will probably be presented to-morrow.

## Serious Fire

LONDON, December 7.  
BERLIN.—A serious fire to-day broke out in the former British Embassy. The roof fell in upon the upper rooms and the Marble Hall was much damaged. No one was injured. The origin of fire has not been discovered.

## German Troops Occupy Locks.

### Incorporation of German War Prisoners with Polish Legion.

LONDON, December 7.  
BERLIN.—A semi official message states that, while the British steamer "St. Helena" was anchored at Holtenau Locks on Kiel Canal, a man on board escaped. The British patrol pursued and fired on him. The German troops occupied Locks. The Police from Kiel boarded steamer and found the German war prisoners enroute for Danzig to be forcibly incorporated with Polish Legion. They had been selected from prisoners' camps in England on account of their Polish names. It was pointed out that men were in German waters and, therefore, no longer prisoners. The Captain of "St. Helena" under protest released six hundred, who did not wish to remain. About five hundred remained and they proceeded to Danzig. The German Government has made a most vigorous protest to the Inter-Allied Naval Commission against the violation of German sovereignty and the Armistice involved in the passage of a steamer through the Canal with German prisoners and crews and use of firearms.

## Insincerity of Germany towards Entente.

LONDON, December 6.  
PARIS.—A telegram from Bukharest to "Le Journal" states that the Rumanians have captured a large aeroplane, which was obliged to land at Cloua (Bessarabia) with an engine trouble. The crew consisted of two German Officers and three mechanics, who were conveying 300 million roubles for a Bolshevik printing machine in Ukraine, enabling them to print banknotes. There were also several thousand jewels of all kinds. The aeroplane has been making a regular service between Germany and the Bolsheviks. Documents found leave no doubt of the insincerity of Germany towards the "Entente."

## Economic Situation in Germany. Improves Astonishingly.

LONDON, December 8.  
BERLIN.—Von Schmidt, Minister of economy declared in a speech that the economic situation in Germany had improved to an astonishing extent. He quoted statistics showing that the production in general industry, shipyards and mines was everywhere approaching pre-war standard.

## Enemy's Sinking of Ships. Official Explanation.

LONDON, December 6.  
BERLIN.—The full text of the letter written by Admiral Von Trotha, which was found in the safe of the salvaged flagship "Emden," and which discusses the Allies probable intentions, as regards the fate of the interned fleet, is officially published with an addendum declaring that the purpose of the communication was rather to admonish the crews, who were uneasy about their personal fate to hold out. "There is not," continues to German publication, "a hint of forcibly solving the future fate of ships. On the contrary, the entire letter was based on the idea that in accordance with the intention of the German Admiralty, this question should be solved by way of negotiation." The statement recommends that Admiral Von Reuter, was led to order the sinkings purely by an assumption that the Armistice had expired.

## The Peace Treaty.

### Filled Note to Germany.

LONDON, December 6.  
PARIS.—The Supreme Council's note to Germany demands that the German Government shall sign the Protocol, failing which the Allies will adopt military measures of coercion. The text of the note was adopted unanimously. The greatest secrecy naturally is maintained regarding the contents. There is every reason to believe however, that German discussion in connection with the enforcement of the treaty will be closed once and for all. It is even possible that Germany will agree to exchange ratifications within a week. The Supreme Council has finally examined the question of payment of customs duty to Germany on land frontiers. German Government desires that duties should be collected in gold as on sea frontiers. Decision has been postponed pending enforcement of the Treaty.

## Ireland

### Tragedy of Ireland Deepens Hourly.

#### Oppression Grows more Cruel

LONDON, December 6.  
E. P. O'Connor has issued a manifesto declaring that nothing is to be expected from the present Ministry which has broken its pledges to Ireland in aim at the same breath as they were uttered in. He announces that the United Irish League of Britain will be in the independent ally of the Labour Party. Mr. O'Connor declares that the tragedy of Ireland deepens hourly and the oppression grows more cruel, more widespread and more shameless. Martial law, justified only in the days of warfare has replaced civil law. The Government of Ireland to-day is Prussian militarist and orange in policy, methods and instruments. The League has decided to become an ally, independent, separate and self-governing of the Labour Party. He concludes: We can only give satisfaction to resentment felt by the Irish at the treatment of Ireland by striking a blow through their influence and vote against those responsible for Irish oppression.

## Persia

### Ispahan.

#### Freed of Outlaws.

LONDON, December 6.  
What is authoritatively described as a fine piece of work, which has freed the Persian province of Ispahan from dangerous bands of mounted brigands, has now been concluded, and has resulted in complete defeat, and in the capture and execution of most dangerous outlaws in Persia. Affairs in the Province of Ispahan had become very serious, owing to bands of robbers joining the forces. The Government at Teheran sought aid from the Shiraz Governor-General, upon which joint columns of British and Persian forces marched from Shiraz and German respectively, a distance of three hundred or four hundred miles, and concentrated upon Ispahan. The outlaws took up their quarters in a strong walled village amply provisioned. The Shiraz Column, commanded by Lieut. Col. Fraser, after forced marches, surrounded the stronghold, the Persian troops stormed it capturing entire bands which had long terrorised the country. The Principal outlaw Rezak Ahmian Zavi, and his associates were killed during the fighting. Subsequently the notorious outlaw, Keshvar Bhusain and his son, Marshallah Khan, were executed.

## Egypt

### Egyptian Trouble.

LONDON, December 5.  
CAIRO.—Five revolver shots were to-day fired at two British Officers. One was wounded in the foot. Students, who have been on strike since November 13th, have resumed their studies.

## Italy

### D'Annunzio.

#### Intentions in Dalmatia.

LONDON, December 6.  
PARIS.—The Yugo-Slav delegation stated that it has received alarming reports of D'Annunzio's intentions in Dalmatia. Ten thousand of his troops are ready to attack Spalato and Cattaro. The delegation has informed the Supreme Council that in the event of D'Annunzio's troops crossing the line of demarcation, the Yugo-Slav soldiers will be ordered to resist the attack. The delegation declines responsibility for consequences.

## Serbia

### Serbia.

#### Signature of Treaties.

LONDON, December 6.  
PARIS.—Serbia has signed the Austrian and Bulgarian Treaties.

## South Africa

LONDON, December 8.  
CAPETOWN.—On the liner "Olan" Moomulan has arrived with five or six bukkers. The fire is under control.

## Fire on a Steamer.

LONDON, December 8.  
PORT SAID.—The British steamer "Culna" from Bombay to London has fire in her bukkers. The fire is under control. It is expected that she will have to discharge five hundred tons of cargo.

## Austria

### Austria.

#### Desperate Food Plight.

LONDON, December 6.  
PARIS.—The Supreme Council has acceded to a request of the Austrian Chancellor Renner, to come to Paris and explain Vienna's desperate food plight and implore aid.

## Rumania

### Austrian Peace Treaty.

#### Rumania Likely to Sign.

LONDON, December 5.  
Reuter learns that Rumanian objections to signing the Austrian Peace Treaty, owing to the clauses dealing with the protection of minorities, are likely to be overcome. The Supreme Council has accepted the suggested modifications. Resumption of trading with the enemy and conducting business with China, Siam, Persia, Liberia and Portuguese East Africa are authorised.

## General

### Anti-Trust Law.

#### Allegation Against Chicago Firms.

LONDON, December 6.  
WASHINGTON.—Five large Chicago meat-packing firms are charged with violations of the Anti-Trust Law by alleged purchase of control of thirty-one corporations, handling food and other supplies.

## Food Riots in Hungary.

LONDON, December 7.  
A message from Vienna states that food riots have occurred and hundreds of shops have been looted. A number of convents have been entered and stripped of food. The Police gendarmes and an Italian detachment operating with machineguns restored order late in the night. Similar outbreaks are feared elsewhere.

## Government's Policy.

### Important Announcement by Mr. Lloyd George.

LONDON, December 9.  
Receiving the Parliamentary Trade Union Committee, Mr. Lloyd George made an important pronouncement on the Government policy. He declared that the Government was with the Trade Unions. Regarding Russia, Government's Policy there was one of non interference in internal affairs. Referring to the compulsory service, Mr. Lloyd George said, he was of opinion that there would not be a single conscripted man in the army by Feb'y. The government was unable to continue the unemployment dole but the bill was being drafted extending unemployment insurance.

## Anglo-Persian Treaty.

### All Correspondence between Britain and U. S. Demanded.

LONDON, December 9.  
WASHINGTON.—The Senate had adopted the resolution requesting President Wilson to transmit copies of all correspondence between Britain and United States relating to the Anglo-Persian Treaty.

## Ratification of the Peace.

LONDON, December 8.  
In the Commons replying to Mr. Donald Maclean Mr. Bonar Law stated that there was little reason to doubt that the communications, which were now being held between the Allies and German Government with a view to immediate ratification of the Peace, would result satisfactorily.

## Germany shall sign the Protocol without Discussion.

LONDON, December 8.  
PARIS.—The "Petit Journal" says that the Allied Note demands that Germany shall sign the Protocol without discussion and that it precludes the possibility of further negotiations. After three days' notice war against Germany may be resumed and blockade automatically re-established.

## Payment of Custom Duties in Gold.

LONDON, December 8.  
BERLIN.—The Reichstag has passed the Bill providing for payment of custom duties in gold.

## Coal Strike Declared Off.

LONDON, December 7.  
An unconfirmed report from Wigan states that the coal strike has been declared off and that details will be completed on December 9th.



## Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

### Peace Celebrations. Karachi.

KARACHI, December 11.

Karachi peace celebrations will be concentrated chiefly on the Commissioner's Maidan with the exception of religious services at all the churches and feeding the poor on Sunday and possible procession of decorated motor cars and cycles on Tuesday. Illuminations and fireworks display will be the chief feature of the celebrations. The Government have decided not to illuminate buildings but to devote money to elaborate the scheme of illumination of the Commissioner's Maidan round the edges of which are the lines of mosques, minarets and other buildings which should present a very charming appearance when illuminated. On the maidan also will be held children's sports and fete on Saturday and military sports on Monday. The celebrations will conclude with two hours' fireworks display on Tuesday night.

### Peace Celebrations. Lahore.

LAHORE, December 10.

Illuminations are to form one of the chief features of the peace celebrations to be held in Lahore during the coming week end. The Queen Victoria's statue on the Mall and all Government and public buildings are to be extensively illuminated. The North Western Railway, it is understood, are making their own arrangements and intend to illuminate on a large scale the evening of the 15th December as a torch light tattoo with jumping and tent pegging and R. A. F. demonstration is being arranged by General Money and his staff. This will take place on the Brigade parade ground. There will be a musical drive and ride, tent pegging and R. A. F. demonstration on the afternoon of the 16th. In all probability there will also be fireworks display. A special peace memento has been prepared in the form of a brightly covered booklet. This has been produced in both Hindi and Gurmukhi and 100,000 copies will be distributed to schools and Indian regiments. The book besides including complete chronological survey of the war and extolling India for her magnificent contribution, contains poems by a well known Mahomedan poet Iqbal. A certain number of copies are being despatched to North West Frontier Province and Delhi Governments. A special united service of all denominations is to be held in Lahore Cathedral on Sunday evening. His Honour the Lieutenant Governor and staff will attend this service.

### Peace Celebration Contribution. A Municipality Sued.

HYDERABAD, (SIND) December 10.

The citizens of Sukkur have decided to file a suit against these Municipal Councillors who voted for a grant of three thousand rupees for the peace celebrations.

### Anti-Peace Celebrations.

CALCUTTA, December 11.

Mr. Moulvi Mujibur Rahman, Secretary, Bengal Presidency Moslem League, has addressed a letter to the Director of Public Instruction, Bengal, requesting him to ask the authorities of educational institutions not to compel school boys to participate in peace celebrations against the will of their guardians. He further states that any pressure to compel Moslem boys to participate in peace festivities would be an interference with their religious beliefs.

### Programme of Bombay Governor's Visit.

KARACHI, December 11.

The programme of the visit of His Excellency the Governor of Bombay is now published. It includes public arrival and visit to Kothari parade at Clifton and foundation stone laying of the Lady Lloyd Pier, by Her Excellency and Municipal address on the 5th of January, foundation stone laying of the new public offices on the Artillery Maidan by His Excellency the Governor and opening of the children's ward at Lady Dufferin Hospital by Her Excellency on the 6th, visit to the Mall and opening of the new road to the summit and inspection of the new aerodrome by His Excellency the Governor, foundation stone laying of the Y.M.C.A. new building by Her Excellency on the 7th.

### Motor Accident.

PATNA, December 11.

A Maxwell car belonging to the Dinapur Taxicab Company with two military officers as passengers met with a serious accident on Bayley Road in the new capital yesterday morning. While travelling at high speed the right forewheel axle snapped and caused the car to crash into a three feet masonry culvert. The driver and two passengers sustained serious injuries and were removed for treatment.

### Chinese Baid.

RANGOON, December 11.

Colonel Loch, Lt-Col. Romano and forty men of Stokes Mortar Battery of the Royal Scots left Rangoon on Wednesday evening for the frontier locality where the Chinese shans recently raided the military police post. It is stated that some of the Royal Lancasters who arrived a few days ago in Burma are being sent to the spot.

### All-India Moderate Conference.

Sir Sivaswamy Iyer of Madras Presides.

CALCUTTA, December 11.

The All-India Moderate Conference will be held in Calcutta on the 23rd and 24th instant under the presidency of Sir Sivaswamy Iyer of Madras.

### Forfeiture of Security. A Scathing Judgment.

ALLAHABAD, December 11.

A full bench of the Allahabad High Court has dismissed the appeal of Mr. Sunder Lal, Keeper of Bhavishya Press, against the order of the Local Government, forfeiting the security of Rs. 1,500 deposited by him at the time of declaration. Their Lordships remarked:—The extracts in our opinion would convey to ordinary persons that the rulers in this country, in addition to incompetence, cowardice and heartlessness, were guilty of slaughter of innocent people in order to terrorise them into submission and to crush out all kinds of political movements and national aspirations and further they are perfidious enough to pervert and misapply the Defence of India Act with like object and to invent the Rowlatt Act for a similar purpose. The general tone of both the articles shows a set purpose to cause the ruling classes in India to be hated and despised. The writer professes himself to be astonished at the shamelessness of our ruling authorities. We can only say we are astonished at the hard hood of the applicant in preferring this appeal and in venturing to suggest that the Local Government has taken an incorrect view of the articles and that these articles do not contain any words of the nature described in Section 4 and subsections 1 of the Indian Press Act. It need scarcely be said that they cannot by any argument be brought within explanation 2 of Section 4. It being the first duty of the Government to govern, we should have considered the Local Government strangely lacking in its duty if it had failed to step in and put a penalty on the dissemination of venomous articles such as these.

### Cable Delays.

BOMBAY, December 11.

The General Superintendent, Eastern Telegraph Company reports the following delays in transit on cable-grams:—Bombay to London full rate six days, London to Bombay full rate two days.

### Royal Marriage.

ALWAR, December 11.

Marriage took place on the 7th instant of His Highness Sri Swai Madhansaj Dev of Alwar with the Princess of Rajputa. Among the guests invited on the occasion were the Maharaja of Patiala, Dholpur, Jhalawar and a large number of European ladies and gentlemen. The city was on fete and put on a festive garb for over a week.

### Influenza Serious in Karachi.

KARACHI, December 11.

Influenza is becoming rather serious in Karachi. Last week there were 24 deaths from influenza and daily mortality is still rising. Dr. (Shroff), Municipal Health Officer, has already put into operation extensive relief organisations in the affected parts of the city.

Mr. Jitendra Chandra Chakravarti, an assistant in the firm of Messrs. Ede Brothers, contractors was convicted of causing grievous hurt to Mr. F. J. Ede, Proprietor of the firm and sentenced to eighteen months rigorous imprisonment.

### Disorders Enquiry Committee. (SPECIAL SERVICE.)

Mr. Thompson and General Hudson in Camera.

LAHORE, December 11.

The Hunter Committee evidently got over examinations of Mr. Thompson and General Hudson in camera sooner than expected. That accounts for the urgent warning issued to the press representatives on Tuesday evening and the reassembling of the committee in public to-day instead of to-morrow. The committee more than justified at the last moment the change in the programme by disposing quite a large number of witnesses to-day in connection with Gujranwala disturbances. Major (then Captain) D. H. M. Carberry, Flight Commander, Royal Air Force, who commanded three aeroplanes that went out to Gujranwala from Lahore on the afternoon of the 14th April was the first witness.

By Lord Hunter.

Questioned by Lord Hunter witness said that he arrived at Gujranwala at about 3-10 with instructions to disperse the crowd in and around Gujranwala. He flew round for a quarter of an hour reconnoitring. He saw the Railway Station burning, the goods yard and the goods burning the station crowded with people, the Church and four buildings in the civil lines burning. He was flying at a height of about 500 feet. After considering the situation he took action which he thought was justified. Details of the action he took were in the report submitted to the Adjutant General, printed copies of which were before the Committee. After flying over the city he went out and noticed a party of Indians 150 strong some two miles away from the town apparently making for Gujranwala.

### Dropped Three Bombs

He dropped three bombs at the party out of which one failed to explode. He saw three men drop but could not say whether they were killed.

### Fired a Number of Machine Guns.

He then fired a number of machine guns over the village to which people in this party fled. He could not say if any casualties were caused by this machine gun firing. Some time later he dropped two bombs in another village out of which one exploded. He then followed up the crowd with machine gun firing. He could not say if any casualties were caused on this occasion. A few minutes later he fired on another party of 200 men in a field. He could not say if this party was making for the city.

### Two Bombs again.

Proceeding to the town a few minutes later he dropped two bombs on the crowd near the Railway Station and followed up with several hundred rounds of machine gun fire in town itself. At 3-50 he left for Lahore having been in and around Gujranwala for about three quarters of an hour. As he was leaving for Lahore he noticed that police were holding the station and moving up the crowd into the city. He reported all these facts on arrival at Lahore.

By Mr. Justice Rankin.

In reply to Mr. Justice Rankin Major Carberry said on the first occasion when he dropped bombs on the crowd some two miles away from Gujranwala he followed up the crowd into the village with machine gun fire. In Gujranwala itself he fired several hundred rounds. The crowd was running away and he fired in order to disperse them.

By Sir Chimanlal Setalvad.

Questioned by Sir Chimanlal Setalvad witness said when he first arrived at Gujranwala he did not do anything. He merely reconnoitred and then flew to surrounding villages. The first party against whom he took action was gathered outside a village on a road some two miles from the town. This crowd was walking in the direction of Gujranwala and he was certain that they were to town. As the crowd dispersed he fired mach into village itself. He supposed some shots hit a. Asked if by this firing over houses in village i were not made to suffer with the guilty witness could make no discrimination. Then he shot who were running away and when he used t fired into villages in his report he meant he men. He was at a height of about 200 feet could see perfectly well what was happening. The object was not accomplished by mere dropping of bombs alone. Firing was not for doing more damage. It was in the interest of the villagers itself. By k ; few he thought he would prevent people collecting. This act had a moral effect. Continuing witness said that he next went to another village, and fired at a party of fifty men who were returning from Gujranwala then returned to the town on the outskirts. He saw a crowd of two hundred people in a field and took action against them. He could not say what they were doing. It was a large crowd and they should not have been collected there at all. After that he went into the city dropped bombs and fired at people who were trying to get away.

By General Barrow.

In answer to General Barrow witness said that he dropped eight bombs in all. Out of these two did not explode, and he was not sure about two others. Bombs weighed 20 pounds each. His orders were to disperse the crowds in the open and crowds coming or going to Gujranwala. He had no option and said that if he had not taken action he did, he would have failed in his duty.

By Pundit Jagat Narayan.

Questioned by Pundit Jagat Narayan witness said that no specific orders were given to him that the native city and villages should be bombed. Two other aeroplanes accompanied him. Another aeroplane not under his command passed through the town at the time en route to Lahore, and he could not say if that also fired on the crowd. He had never been to Gujranwala before. His object was to stop the crowd from doing damages.

Lieutenant Dodkins.

Lieutenant Dodkins, Lieutenant Pilot Royal Air Force, was the next witness. He said on the morning of the 16th he went out to reconnoitre the railway lines from Lahore to Gujranwala to find out if any damage was caused to the railway and to disperse the crowds. He arrived at Gujranwala at about 8-30 in the morning without seeing any damage "en route." At Gujranwala he saw the station burning at about 8-55. He noticed a gathering of 2 men in a field near Gujranwala and fired a them with a Lewis Gun. He then noticed another crowd consisting of 30 to 50 people and dropped a bomb after which he came away. This second crowd was gathered in front of a house and was being add one man. As soon as the crowd noticed the they went inside the house.

By Justice Rankin.

In reply to Mr. Justice Rankin witness said that his orders were to disperse the crowd. It was no good firing the machine gun at the second crowd which went inside the house on noticing his aeroplane.

By Sir Chimanlal Setalvad.

Questioned by Sir Chimanlal Setalvad witness said th first crowd of 20 people in the field on whom he fired wer not engaged in harvesting. They were not doing any kind of work and were standing together and talking. In regard to the second crowd in front of a house he had n doubt in his mind that it was a marriage or a funera party. It was a regular meeting and one man wa standing in front of the house and addressing them.

Captain W. E. Godfrey.

Captain W. E. Godfrey, I.A.R.O., was the next witness I reply to Lord Hunter he said that he was in Gujranwala about the time of disturbance. He had just been demobilised and was waiting to go to Godhra as C.M.S. Missionary. On 11th April he was riding to the railway station when he came across a crowd of boys who laughed at him, evidently at the result of remark made by someone amongst them. One he actually stepped forward and made a sign across his neck meaning that he would either be o pieces or strangled. This action was a deliberate one. Next day again he had to go to t railway station in connection with booking of luggage. The station staff with whom he was distinctly terms till then were very rude to him. On the day preceding the 13th Mr. Haron, Superintendent of Police called on him and strongly advised hi to go away immediately. Witness th referred to some discussion between t missionaries at which he was present in regard to t seriousness of the situation. Single lady missionary said that they would not desert the place and wou rather die with Indian Christians. Continuing witne said that Col O'Brien in connection with evidence he ga had rather misunderstood the position. The missionary were as a matter of fact had no definite information. Witness then described his eventual departure to Lah on the night of the 13th with his family. In re to Sir Chimanlal Setalvad Captain Godfr said that before he joint the an he had been doing missionary work 3 years in the North West Frontier. He been in Gujranwala since June 1918 recruiting depot. Since that time he had been doing missionary work until the Rowlett Act was passed. He talked about.



జాబులు

ఉత్పలూకు కొనాపరేటిపు యూనియన్ మహాసభ.

అయ్యో, విజయవాడ నెట్టర్ కొనాపరేటిపు క్యాంపింగు యూనియన్లో, అనుబంధముగా స్థాపించిన మాత్రం లోకల్ యూనియన్ ఆఫీసును, ఉత్పలూకు క్రామమునందలి మార్పు విషయము సీర్యాదులు వచ్చుచున్నవనియు, యూనియన్ జనరల్ మీటింగును సమావేశపరచి, సీర్యాధిక్రమము లీర్పాదించి పరివర్తనపరచి, యూనియన్ కార్యనిర్వాహకులపేర వెబవాడ కెక్స్ కోనాపరేటిపు అసిస్టెంటు జెస్ట్రాగరారు ప్రాసెస్టును, అందునై 14-12-19 లేదా అది వారంతోబాటు, వెబవాడ తాలూకా కంకిపాడు గ్రామములో యూనియన్ జనరల్ మీటింగు జరుపదలచినట్లును తెలియజేయినది. దెబ్బ గ్రామములన్నీ జేయించును ఇది వరకీ తెలియజేయును. మెట్ట గ్రామములవారికికూడ కైరవైరులకు విత్తుల నెడపట్టు సమయము- యూనియన్ ప్రతినిధులకా యొకను నోటిసులు జేరలేదు. ఈ సమావేశమున చర్చించవలసిన విషయము అభిప్రాయ తేడవులతో నిండినది- చర్చాంతము చాల ముఖ్యమయినది- ఈపు రామోదించవలసినది. కావున, యూనియన్ జనరల్ మీటింగు తరువాత హాజరుకుట! అనుకుంటున్న రీతిని, రాగల జనవరి నెల తొలివారమున సీమావేశము జరుపుటకు పునరాలోచనము గావించి వారంతోబాటు ముందుగా ప్రతినిధు లందరికీ నోటిసుల సంవగలంబులకు ప్రార్థన. గురుజాడ గురుజాడ భాస్కరరావు.

వర్తనావస్థ.

అయ్యో, కేరళావంశీకుల మహాకరువు తొలగు దినములు వచ్చునట్లు తోచుచున్నది. మాతాలూకా మెట్టతాలూకా యగుటకుల భాగ్యమునుకుటకు చెలువులే ఆధారము లగుటకుల ఈ సందర్భమున తరుణమున వర్తనములకునుమిచ్చే చెరువులకు సీల్లరాక చాల చెలువులకొండభూమి సాగుచేయునీ దు మెట్టలదినది. మాతాలూకాకు కలిగింతుమున వొన్న యంతకలకు కన్నులకుండువుగా దివిసాభిర్భి గాంచును గిం జపట్టు నేటితరుణమున పురుగుతుచున్నది. రైతుల సంకోచ మంతయు నడుగంటిపోవుచున్నది. ఈపురుగు నర్వల్ వ్యాపించినచేలలతో కైపుచేయుటచే జరుగదని తిరగణకుద్ధిగా జెప్పవచ్చును. ఈపురుగు పోవుటకుగాన రైతులు బహుకష్టములు పడుచున్నారు. మాగ్రామమునకు నర్వరాయి అనుగ్రామము పుదురు 24 మైళ్ల దూరము లో నున్నది. ఈ రైతుల ఆకర్షణ వాయి నీరు చేల లో చల్లినయెడల పురుగు నశించునని విచ్చినవ్యక్తులు ప్రబలియున్నది. అందు నిద్రచేయునంత సీల్లు తీసికొని రావలెనట. అట్లున సాపము రైతులు ఎండమునక వానమునక బహు కష్టముతో అగ్రామముగి సీల్లు తెచ్చి చేలల్లో చల్లుచున్నారు. ఈకాలములో ఇట్టి నిచ్చికొర్రులతో నేమియును? పురుగు నశించెడి విధము లేదు. విద్యాధికు తెవయును ఈ పురుగు నశించు ఉపాయములు పరిశోధింపుమున కైబడించి మామ జీవసాధారము కల్గించెదరని కోరెనను. వర్తనావస్థ గ్రామము నకు కల్గి కష్టము మా రైతుల కష్టములనైన పోలింది దయచేసింతురని కమ్మిక.

గంపలగూడెం. పేట బావయ్య.

హిందువులు.

ఆచార శ్లోకముల సంస్కరణము. అయ్యో, ఆంధ్రప్రదేశ్లో హిందువులు నిర్వాణము అను కర్మ క్రింద గొలి వ్యాపారము చేసి వి. కేవగిరి అయ్యర్ గారు గొలి వ్యాపారము సహజ అయ్యర్ గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభలో నిచ్చిన యువస్వాగతములకు గుడించి యాక్రింది విషయములకు వెలియవలయుచున్నాను. ఆచారము. ఆచారము అనగా పరిశీలించు శ్లోకములను, కలిగియుండు ధర్మము. హిందువులు బ్రహ్మ, శ్రుతి, వైశ్య, కూట్రలను నాలుగు కులములు గలిగియున్నారు. ఆయాకు లకు లాభాధర్మములను జేయుటని యున్నది. అట్లే ఆశ్రమ ధర్మములను గలవు. ములూదిగలవల పంచమజాతివారు వేదోక్తపురాణోక్తములు లేనివారు గనుక కేవల శ్లోకలూచారము లతో గలిగియున్నారు.

శ్లోకములు.

శ్లోకములనుగా లోకములో ప్రచురించు కవి సుమంధించినై సర్వజనసామాన్యమై జనములదామునకు గావలసిన ధర్మము, కృషి, విద్యావాణిజ్య, రాచరికములు లోకవ్యవహార మనబడును. కేవల శ్లోకములందు వికలుత్యము గలిగియుండవలెను. బ్రాహ్మణుడైనను, మూలవాడైనను జాతి, మత, కుల భేదము వ్యవహారమును సమాచారు. నిదిగో క్రిమినో వ్యాపారకాస్త్రమందు జాతి మత భేదములేదు. అట్లే కృషి, విద్యా వాణిజ్యాది విషయములందును అందరు సమాచారు. శ్లోకములనుగల గలిగి నానావిధ జాతిమత భేదములకు వారందరు హిందువులు అనుచేతనే ఒకే జాతిగా నేర్పడి వికలుత్యము గలిగి లోకవ్యవహారముకు జరుగుచున్నది. బ్రాహ్మణులలో స్వార్థమగ్నమై వైష్ణవ, వైశ్యకావ్యైక భేదములకు భేదములకు వివేకములేదు. యువజనాస్సామాన్యవాది వేదవేదాంగ ప్రతిస్పృహితులకు పురాణముల యందు చాతుర్వర్ణ్యమును మాత్రమే చెప్పబడినది. శ్రుతియు లోకములో ఆచరణముండు భేదములు చెప్పబడి యుండలేదు. అట్లే యితరతత్త్వము, వైశ్య, కూట్రాదజాతులలో నుండు నానాభేదములను వివేకములేదు. కాస్త్రమందు మతములేదు. ఏమతమైనా వికల్పించవలసినది. సన్యాసులు గృహస్థులు మొదలగు మతగురువులు, కిష్యులు, మతాధిపతులు, జాతివారి నుకొలుకు, గురుత్వమును శిష్యత్వమును కడలి వద్దాశ్రమీత్యా అన్ని కాణ్యములు ఆచరించవలెను.

విక్రాల వృత్తముచూపులు.

బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరామశాస్త్రిగారు. అయ్యో, వైశ్య క్రింద ఆంధ్రప్రదేశ్లో నిజీరల శ్రీ కాన్తులవారి చరిత్ర సంగ్రహముగ పత్రికాపాతకులకేర వెలువడిచున్నది. అందు శ్రీకాన్తులవారు పుదురు ప్రావిడే తెగలోనివారని తెలిపియుండలేదు. వారిని ఆంధ్ర సాంస్కృతికభయోక్త వాల్లన సాంస్కృతికోత్సవమున సభివారు శ్రీమత్తు హావాధ్యాయునిదయతో రూ 1116 ల మెసగి సన్మానించుటచే బ్రతి పుదురు ప్రావిడేము గర్వపడవలసినవారై యున్నాడు. శ్రీకాన్తులు గారు రచించిన గ్రంథముల నన్నింటిని జేర్చుకొనియున్నాడు. అయిన నొక్క గ్రంథమును విడిచివారు. అది సామాన్యవిద్యార్థులకు ప్రాయము కలదిగానిది. అది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజుననాటక విమర్శగ్రంథము. వారియవారమైన విభామున కిమికియుండు సాహిత్యపటము అందులోనున్నది. భావప్రకటన మందులో చుక్కానముగ గాన్పించియున్నాడు. దోషజ్ఞత్వమును దాచుటయుగ వెలిబుచ్చియున్నాడు. ఆలంకారికులమెలు గందులో నున్నది గీర్వాణములోని విశ్రమములు అంద్రీకరించవలసిన భీతము తెలిపియున్నాడు. జయదేశకవి భావాన్విత్యము అందులో నున్నది. శిష్యాపాటన మందులో నున్నది. ఇట్టి విమర్శగ్రంథమును మొదట ఆంధ్రప్రదేశ్లో ప్రాముఖ్యము దాటినినవారు శ్రీ కాన్తులవారే. ఈవిమర్శ 42 ఖాండముల గ్రంథము ఇందు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజుననాటక కర్తల నిందలతో నింపియుండు భాగముల మొక్కమాడ వర్ణన అవియుండు జంతువులని కళంక భాగము కంటిది యగును. ఆమాత్రముచే నాయాంధ్ర సాహిత్యపు అమృతపుష్పమును వాచే రది యుండునని యితర గ్రంథముల వాచితా. అందుండి తొలగించరాదు. అంగేయ భావోత్పలలో అత్యంతదోషపు అను ప్రసిద్ధి కెక్కుననా దోష ముండెను. వాచు తన సమకాలీనలకు కవుల నెల్లరకు మామలతో నింపి దేశానిత దేశ నో గ్రంథమును ప్రాసించి. అంగేయ వాక్యములలో నాగ్రంథమును వివ్యాసములు తొలగింపలేదు. ఎక్కు దోషయ గ్రంథకర్త లయిచ్చునో వారి భావములను, వారి రచనా చతుర్వృత్తియు లోపలసామ్యముచున్నది. వెంటనే భావము మామలముల కారించుచున్నాము రచించినవాడు. దోషజ్ఞులు గ్రంథమును విమర్శించు నుండునది వ్యాసక దేశవాదు కాళిదాసుకును సమకాలీనుడగు విద్యాసముకు, కాళిదాసుకీ పిమ్మ గాచార్యుని తనకావ్యములో ముడిచి యున్నాడు. రాధాకృష్ణుల శృంగారవిలాసములను జయ శేఖరుని గీతగోవిందమున మితిమీరి వర్ణించిచ్చాడు. శివమర సంధ్యములో కాళిదాసుకు లోకమునకు దిలింపకు లగు సామ్యతీ పరమేశ్వరుల సంభోగవర్ణనము గావించినాడు.

ఇందులకై జయశేఖరుని గొప్పభక్తుల దైవము కాళిదాసుకును తన యభిప్రాయ కావంతల నాటక రచనచే సాహిత్య పండితుడగు పిటీవ:టి మహానాథుని మెప్పించి, భావవిశ్రేణిరహితమున కాళిదాసుకుంటి చుక్కానీ తెడవించి, శృంగార వర్ణనకు పరిమితమై గిట్టిన వాట్లు ముడిచి కేరళావంశీకుల సాహిత్య విమర్శకులకు జగన్మాత్ర పండితులము, యమ్యులుండు, విద్యా వాదులు నిలువలగువారితే పరిశీలనకై గార వర్ణనలకు మన్నింపకు జడలేదు. ఇందు విమర్శలవిడిగా ప్రాసిన గ్రంథములను పండితులు మన్నింపరు. అట్లు జేయుచో దోష జ్ఞులకు పండిత విద్యానుపదమునకు సామ్యమేము? శ్రీకాన్తులు విమర్శించిన గ్రంథములో నొక్క భంధోభాగమును కావిన శిష్యగ్రామము లేదు, రుద్రాక్షము లేదు, మల్లసానము లేదు, విజయము లేదు, భద్రప్రాసములేదు గాచారములేదు వర్ణనాసము లేదు, రిలయతులేదు ను: పర్వములో ముందు చాదము అట్లెలముల వాల్లననాటక ముండుముల యేమి? ఇట్టి గ్రంథ ముగ్రహమున వెలువడినది గాక దీనిని సర్వకాలాల్లా పఠనీయ గ్రంథ నియమున సభివారు విద్యాధికులకు పరీక్షలకై పఠనీయగ్రంథముగ జేసిరి. కావున నా:లమున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సామ్యమునకి కింకంటే చుట్టించిన చుట్టు కేరళావంశీకుల వారి శ్రీకాన్తులవారు వివిమర్శకుల గడిగిరి. ఈ విమర్శగ్రంథము పఠనీయగ్రంథముగ నేల నిలు మింకంటేదరాది? అప్పుడు కదా వైశ్యవారు ఆంధ్రప్రదేశ్లో తొలుత దేవాదులను సేరయొక్క నేర్పును నావించి రచించిన ఈ విమర్శగ్రంథము నాగ్రహారక మేవగింక దగిండా? ఇది యా ప్రసారాత్మక పుటమృత్యుపురాణ; ఆంధ్రప్రదేశ్ సామ్యములో నిగిగిండా ముడి ముడి బంగారు; ఆంధ్రప్రదేశ్ సామ్యములో నుండి వెలిదియుచునీ సామ్యవికల జాతికర్మము. శ్రీవేంకటరామ శాస్త్రిగ్రంథముల పట్టికలో సగ్రంథమును జేద: దగింది. ఇందు మామలతో గూడినముల మొక్కవోర జేర్చుచో నవియుగియు (రెండు) ఖాండముల గ్రంథము కంటే అధికముగా నేరదు. ఈ భాగమును మాత్రము నీసినై వివర విగిరిన రం ఖాండముల పుస్తకము నాగ్రహారము ప్రపంచము చుట్టించినది కాదు. ఆంధ్ర గ్రంథములములలో నొక్కటిగల నేయదగింది.

పుదురు, పుదుగు నీతా రామశాస్త్రి.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక వికల్పవిధిలములతో నిండియుండును.	మొదటి సంచిక	కల ప్రతి 1-3	
రెండవ	"	"	1-0-0
మూడవ	"	"	1-0-0
నాల్గవ	"	"	(కొద్ది తగి) 1-3-0
ఐదవ	"	"	1-0-0
ఆరవ	"	"	1-0-0

ఇందు వివర సమాచారము చరిత్రము విశేషము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము

ప్రభుత్వ కార్యాలయము, ప్రభుత్వ కార్యాలయము, ప్రభుత్వ కార్యాలయము

చంద్రరేఖావిలాసము

ప్రభుత్వ కార్యాలయము, ప్రభుత్వ కార్యాలయము, ప్రభుత్వ కార్యాలయము

అపూర్వసంఘసంస్కరణము

కాలానుగుణ మైన "మధ్యమ గ్రంథము" అనునది లిచ్చినది చాల" దని ప్రకటించినది. అ. రి.

వనంతనేన

అతిమనోహర మైన యభినవకావ్యము. వెళ్ళుచుత్తరల మెప్పు పడినది. 0-0-0.

నిత్యకథాసంగ్రహము

చిరకాలమునుండి చిత్తగ్రంథము. 2, 0, 0 ప్రతిము న్యాప్తిలోయన్నది. అందును చురువదగినది. అ. 4.

M. M. Venkatachariar B.A.,  
Pleader for Plaintiff,

హైదరాబాద్, సె. 212, మదరాసు.

